

บทที่ 4

ความเป็นมาของโครงการ

ก. ความเป็นมา

โครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ (IPAD) ได้เริ่มดำเนินการเมื่อเดือนกันยายน 2533 หลังจากผู้แทนรัฐบาลไทย และผู้แทนโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติลงนามในเอกสารข้อตกลงโครงการที่จะดำเนินการพัฒนาพื้นที่สูง โดยให้ความสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยราชการไทยในการทำงานช่วยพัฒนาชาวเขาผู้ปลูกฝิ่นในพื้นที่ "เฉพาะ" บริเวณภาคเหนือของประเทศไทย ในส่วนที่จะกล่าวต่อไปนี้ มุ่งเน้นในรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่สองแห่งของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะได้รับการสนับสนุนตามโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ได้แก่พื้นที่ห้วยทรายเหลือง (อำเภอแม่แจ่ม) และพื้นที่แม่ฮ่อง (อำเภออมก๋อย) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีคุณลักษณะตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้คือ

1. เป็นกลุ่มหมู่บ้านรวมเข้าด้วยกันอย่างน้อย 3 - 10 หมู่บ้าน
2. เป็นพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่อย่างน้อย 2,000 คน
3. เป็นพื้นที่ที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 800 เมตรขึ้นไป และมีการปลูกฝิ่นพอสมควร
4. ความมีพื้นที่อยู่ในตำบลเดียวกัน หากครอบคลุมมากกว่า 1 ตำบล ควรเป็นพื้นที่ในอำเภอเดียวกัน ทั้งนี้ด้วยเหตุผลทางการแบ่งส่วนราชการและการปกครอง
5. เป็นพื้นที่ที่มีการให้บริการของรัฐยังไม่เพียงพอ
6. เป็นพื้นที่ที่ไม่ขัดจำกัดทางด้านกฎหมายของกรมป่าไม้ หรือส่วนราชการอื่น ๆ ที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานพัฒนาได้

การให้ความช่วยเหลือต่อโครงการฯ ดังกล่าวมุ่งที่จะส่งเสริมให้หน่วยราชการต่าง ๆ ของภาครัฐได้พัฒนากำลังความสามารถอย่างมั่นคงต่อเนื่อง เพื่อที่จะทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

ของนโยบายเกี่ยวกับพื้นที่สูงตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 และ ฉบับที่ 7 ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 นั้นได้ระบุวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สูง และชนชาวเขากลุ่มน้อยผู้อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น ดังนี้

1. เพื่อให้มีการตั้งถิ่นฐานอย่างถาวร
2. เพื่อลดพื้นที่การลักลอบปลูกฝิ่น
3. เพื่อรักษาทรัพยากรของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรป่าไม้ที่เป็นแหล่ง
ต้นน้ำ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ยังคงย้ำถึงวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ประการดังกล่าวข้างต้น และยิ่ง
ไปกว่านั้นในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ยังประกอบด้วยนโยบายสำคัญประการหนึ่ง คือ การให้มีการ
กระจายอำนาจมากขึ้นสู่ระดับท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงการมอบอำนาจด้านการใช้งบประมาณบางเรื่อง
แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อสนองตอบตามกรอบนโยบายดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีการจัดทำ แผน
แม่บทเพื่อพัฒนาชุมชนสิ่งแวดล้อมและการควบคุมพืชเสพติดบนพื้นที่สูง (แผนแม่บทฉบับที่ 2) ขึ้น
เพื่อกำหนดกิจกรรมด้านการพัฒนาหลายประการที่จะดำเนินไปในพื้นที่สูง รวมทั้งเน้นให้เห็นถึง
ความจำเป็นที่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากแหล่งงบประมาณภายนอกในการดำเนินกิจกรรมพัฒนา
เหล่านั้น การจัดทำโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ก็ได้ยึดแนวนโยบายโดยทั่วไปดังกล่าวเช่นกัน
จึงได้กำหนดให้จังหวัดแม่ฮ่องสอนและจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในฐานะเป็นหน่วยงานปฏิบัติในนามของ
รัฐบาลไทย

กรอบและแนวทางปฏิบัติ

กรอบและแนวปฏิบัติของโครงการ IPAD จะสอดคล้องกับแนวการดำเนินงานที่กำหนด
ไว้ตามแผนแม่บทฯ ฉบับที่ 2 ซึ่งเป็นแผนที่สภาความมั่นคงแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำ
ขึ้นและได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้เป็นแผนแม่บทที่ใช้สำหรับการพัฒนาที่สูง รายละเอียด
ของแนวทางปฏิบัติในแต่ละด้านมีดังนี้

1. การจัดตั้งถิ่นฐานและที่ทำกินถาวร

- เร่งรัดให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสำรวจพื้นที่เป้าหมาย
- เร่งรัดให้มีสิทธิในที่อยู่อาศัย และที่ดินทำกินตามแผนการใช้ที่ดิน

2. การสำรวจและการลงสัญชาติไทยให้แก่กลุ่มประชากรเป้าหมายตามขั้นตอน และระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

- เร่งทำการสำรวจประชากรบนพื้นที่สูง
- ดำเนินการลงสัญชาติไทยให้แก่กลุ่มชนที่ได้มีการจัดทำทะเบียนสำมะโนประชากร และทะเบียนราษฎรเรียบร้อยแล้ว
- เร่งจัดตั้งหมู่บ้านถาวร และลงสัญชาติไทยในชุมชนที่มีศักยภาพที่จะจัดตั้งเป็นหมู่บ้านถาวร

3. การจัดระบบการปกครองหมู่บ้าน

- จัดระบบการปกครองแก่ชุมชนบนพื้นที่สูงตามสภาพความพร้อมของชุมชน
- ควบคุมการอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นฐานและที่ทำกิน
- ป้องปรามการอพยพจากนอกประเทศ

4. การเพิ่มรายได้ของกลุ่มประชากรเป้าหมาย

- พัฒนาการผลิตทางการเกษตร
- ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สภาพการตลาดและสภาพการคมนาคมขนส่ง
- ระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนเข้าร่วมในการพัฒนาการเกษตร

5. การบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน

- สนับสนุนวัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร การนิเทศการศึกษาแก่โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่เป้าหมายที่มีอยู่เดิม

- จัดบริการการศึกษาออกโรงเรียนระดับประถมศึกษา (ป.6) ในลักษณะศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา (ศศช.) ให้แก่เด็กในวัยเรียนและเยาวชนกลุ่มประชากรเป้าหมายอายุ 15 - 24 ปี ที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดแหล่งข้อมูลหมู่บ้านเพื่อการติดตามข่าวสารข้อมูลทางราชการ ข่าวสารข้อมูลทางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมการอ่านและป้องกันการลืมหืมหนังสือของกลุ่มประชากรเป้าหมาย
- จัดและส่งเสริมในหลักสูตร สื่อ และกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกประเภท ให้มีการผสมผสานการปลูกฝังความคิด และเจตคติที่ดีแก่กลุ่มประชากรเป้าหมายในด้านต่าง ๆ เช่น การสร้างความรักท้องถิ่นและประเทศชาติ และความสำนึกในความเป็นคนไทย และปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่มในลักษณะของอาสาสมัครพึ่งตนเอง การลดปัญหาการปลูกและการเสพติด เป็นต้น
- จัดและส่งเสริมบริการการศึกษาวิชาชีพต่างๆ ที่จำเป็นและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เพื่อยกระดับการครองชีพและความเป็นอยู่ของกลุ่มประชากรเป้าหมาย โดยเน้นการทำมาหากินอยู่ในท้องถิ่นเป็นสำคัญ
- ฝึกอบรมครูประจำการและครูอาสาสมัครที่จะไปสอนเด็กและผู้ใหญ่ด้วยกระบวนการที่เหมาะสม ทั้งในขั้นตอนก่อนดำเนินการและระหว่างดำเนินการ ตลอดจนจัดระบบนิเทศ พัฒนาบุคลากร ให้มีเจตคติและทักษะในการถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังเจตคติที่ดีแก่กลุ่มประชากรเป้าหมาย

- จัดและสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ สวัสดิการและยานพาหนะที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาในระบบที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมาย

6. การจัดบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานและพัฒนาสาธารณสุขมูลฐาน

- ขยายบริการด้านการรักษาโรคทั่วไป และสถานบริการสาธารณสุข
- เผยแพร่ สนับสนุน และส่งเสริมการวางแผนครอบครัว
- สนับสนุนและส่งเสริมการป้องกันและบำบัดผู้ติดยาเสพติด
- ดำเนินการสาธารณสุขมูลฐาน
- ขยายบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพ
- ขยายบริการด้านการควบคุมและป้องกันโรค
- ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดหาน้ำสะอาดและสุขาภิบาล

7. การจัดระบบการอนุรักษ์ การใช้ การควบคุม และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ

- ให้ใช้ลุ่มน้ำเป็นหลักในการจัดการ
- จัดทำแผนการใช้ที่ดินในแต่ละลุ่มน้ำ
- ให้มีการควบคุมการใช้ที่ดินให้เป็นไปตามแผน
- ส่งเสริมให้มีการใช้ระบบเกษตรป่าไม้ (Agro - Forestry) และระบบการเกษตรอนุรักษ์ดินและน้ำ (Conservation Farming) อย่างกว้างขวางและจริงจัง

8. การส่งเสริมให้กลุ่มประชากรเป้าหมายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแก้ปัญหาชุมชน รวมทั้งมีความสำนึกเป็นพลเมืองไทย

- จัดทำกิจกรรมด้านพัฒนาเข้าสู่หมู่บ้านให้ดำเนินการ โดยผ่านองค์กรของคณะกรรมการหมู่บ้าน

9. การควบคุมพืชเสพติด

- ให้หม่องค์การประชาชนในแต่ละชุมชนเพื่อควบคุมการปลูกพืชเสพติด
- เร่งรัดและสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการป้องกันและปราบปรามการปลูกพืชเสพติดในพื้นที่เป้าหมาย
- สนับสนุนการตัดทำลายพืชเสพติดในพื้นที่ที่มีการปลูกพืชเสพติดหนาแน่นและ/หรือเพื่อการค้า
- ใช้เงื่อนไขในการให้สิทธิที่ดินทำกิน และการให้สัญชาติเป็นปัจจัยในการควบคุมการปลูกพืชเสพติด

10. การจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจตามความจำเป็น

- สร้างเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงกับโครงการขายเส้นทางที่มีอยู่เดิม ตามความเหมาะสมและจำเป็น โดยเน้นให้สามารถติดต่อกับอำเภอ ตลาด และสามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล
- จัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค
- ส่งเสริมการรวมกลุ่มและองค์กร เพื่อจัดการด้านการผลิตและการตลาดสำหรับผลผลิตทางการเกษตร
- สนับสนุนการพัฒนาชนบทตามแบบ กชช. ซึ่งเป็นความต้องการของประชาชน

ภายใต้กรอบนโยบายของจังหวัด ดังกำหนดไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ ในระยะเวลาแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (2535-2539) จะให้ความสำคัญต่อความจำเป็นในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานของโครงการฯ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ดังต่อไปนี้คือ

1. การลดปัญหาของประชากรชนบทผู้ยากจนโดยมาตรการเพิ่มระดับรายได้และการขยายบริการของรัฐ
2. การปรับปรุงคุณภาพชีวิต รวมทั้งการป้องกันการแพร่ขยายของโรคเอดส์ เพื่อสนองตอบต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์สำหรับประชากรทั้งในภาคเมือง และภาคชนบท

3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของจังหวัด
4. สนับสนุนและส่งเสริมการผลิตในเชิงพาณิชย์ที่เหมาะสม
5. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยังคงเหลืออยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ในแนวทางที่เหมาะสมตามหลักวิชาการและสภาพแวดล้อม รวมทั้งให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
6. ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ชนบทอันเป็นจุดยุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทั้งภายในและภายนอก
7. การให้ความสนใจอย่างเร่งด่วนต่อปัญหายาเสพติด ซึ่งรวมถึงการเพาะปลูกพืชเสพติด การจับกุมผู้ผลิตและผู้จำหน่าย การปิดเส้นทางลักลอบค้าสิ่งเสพติด และขนส่งสารเคมี ตลอดจนการป้องกัน และบำบัดรักษาการเสพยาเสพติด

แนวทางการดำเนินโครงการ

โดยหลักการทั่วไปมุ่งที่จะให้ความช่วยเหลือ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะหน่วยงานหลักของรัฐบาลไทยที่รับผิดชอบในการพัฒนาที่สูง เช่น กรมป่าไม้ กระทรวงสาธารณสุข การศึกษา นอกโรงเรียน การประถมศึกษา และกองส่งเสริมอาชีพชาวเขา แนวทางการดำเนินโครงการโดยสรุปมีดังนี้

1. UNFEDAC จะต้องตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องมีความช่วยเหลือจากต่างประเทศต่อไปในอนาคตที่จะนำมาพัฒนาพื้นที่ที่มีการปลูกฝิ่น
2. ในการดำเนินกิจกรรมโครงการในพื้นที่นั้นหน่วยงานปกติของทางราชการในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ยกเว้นด้านการฝึกอบรม

3. ด้านการฝึกอบรม ทางสำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ (IPAD) จะทำหน้าที่เป็น "ตัวกลาง" ในการฝึกอบรม โดยอาศัยความร่วมมือจากโครงการอื่น ๆ หรือสถาบันฝึกอบรมที่มีอยู่แล้วในประเทศมากกว่าที่จะจัดทำเอง และรวมถึงการให้ทุนเพื่อการฝึกอบรมในต่างประเทศด้วย
4. โครงการ IPAD จะไม่คิดหาแนวทางการพัฒนาขึ้นมาใหม่ แต่จะเลือกแนวทางจากโครงการต่าง ๆ ที่พิสูจน์แล้วว่าได้ผลดี นำมาประยุกต์ใช้กับโครงการฯ
5. การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่โครงการจะเป็นไปตามแผนที่วางร่วมกัน และงบประมาณจะมาจากทั้งฝ่ายไทยและ UNFAC โดยงบประมาณจาก UNFAC จะนำไปใช้ในการดำเนินงานที่มีไม่เพียงพอ และการใช้งบประมาณ UNFAC จะเป็นไปเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของหน่วยราชการเป็นหลักและจะใช้เพื่อการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่เป็นอันดับรอง
6. เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลในระดับตำบล อำเภอและจังหวัด โครงการฯ ถือว่าเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุดในการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาชนบท ดังนั้น จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ที่เห็นว่าจำเป็น
7. กิจกรรมที่โครงการ IPAD จะสนับสนุนแก่หน่วยงานต่าง ๆ นั้น จะต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องเป็นสำคัญ โดยหมายรวมถึงความพร้อมของหน่วยงานที่จะรองรับทั้งงบประมาณและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ตลอดจนแผนงานจะต้องเข้าสู่แผนปกติของหน่วยงานนั้น ๆ

ระยะเวลาดำเนินงาน

โครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ (IPAD) มีระยะเวลาดำเนินงาน 3 ปี (พ.ศ. 2534-2536) การดำเนินงานมี 5 ขั้นตอน คือ ระยะเตรียมการ วางแผน ดำเนินงานโครงการ ประเมินผลโครงการ (ระหว่างปฏิบัติการ) และประเมินผลโครงการเมื่อโครงการสิ้นสุด ดังนั้นช่วงระยะเวลาดังนี้

ระยะเวลา กิจกรรม	1990	1991	1992	1993
	ASOND	JFMAMJJASOND	JFMAMJJASOND	JFMAMJJASOND
ระยะเตรียมการ	---			
วางแผนประจำปี		-----	-----1	
ดำเนินการ				
ประเมินผลภายในโครงการ 2		---	--	--
ประเมินผลระหว่างอายุโครงการ 3			---	

- หมายเหตุ
1. ปรับแผนที่วางไว้ล่วงหน้า
 2. ประเมินผล โดยเจ้าหน้าที่ภายในโครงการ
 3. ประเมินผล โดยคณะบุคคลภายนอก

ข. หลักการและเหตุผล

การคมนาคมติดต่อกับพื้นที่แม่ฮ่องสอนสามารถทำได้ด้วยวิธีเดินเท้าเป็นส่วนใหญ่ ส่วนพื้นที่ห้วยทรายเหลืองนั้น ตั้งอยู่บนถนน ซึ่งใช้เป็นเส้นทางแบ่งเขตจังหวัดเชียงใหม่ - แม่ฮ่องสอนด้วย แต่ถนนสายดังกล่าวไม่สามารถใช้การได้ในฤดูฝน ความลำบากในการเข้าถึงทั้งสองพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่แม่ฮ่องสอน ทำให้ยากแก่การผลานพื้นที่ดังกล่าวให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมไทยได้ดี ทำให้ไม่สามารถทำการเกษตรในเชิงพาณิชย์ และเป็นอุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมาย ในขณะที่ความกดดันด้านประชากรในทั้งสองพื้นที่ ได้ลดความสามารถในการผลิตอาหารให้

เพียงพอแก่การยังชีพของชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในพื้นที่ดังกล่าวอีกด้วย ดังนั้น การเพาะปลูกฝิ่น เพื่อเป็นรายได้จึงเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง และติดตามมาด้วยปัญหาเกี่ยวกับการเสพติดฝิ่น

การปรับปรุงบริการของรัฐด้านต่าง ๆ อันได้แก่ การศึกษา สาธารณสุข และการเกษตร ตลอดจนการดำเนินงานของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่รับผิดชอบดูแลและพิทักษ์กฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ เช่น อำเภอบางและตำรวจ ย่อมจะช่วยให้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นลดลงได้

ตารางที่ 1 ระดับการพัฒนาและโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่โครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่จังหวัด เชียงใหม่เปรียบเทียบกับอำเภอมแม่แจ่ม - อำเภอมก๋อย

พื้นที่	ห้วยทรายเหลือง	แม่ฮ่อง
ตำบล	ปางหินฝนและแม่ศึก	นาเกียน
อำเภอ	แม่แจ่ม	อมก๋อย
จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนตามกฎหมาย	6/10	5/17
จำนวนชุมชนที่ถนนเข้าถึง (เฉพาะฤดูแล้ง)	5	2
ประชากร	1,439	2,408
% ผู้ใหญ่ที่มีสัญชาติไทย	78% (ของครัวเรือน)	8%
เผ่าพันธุ์	100% กะเหรี่ยง	100% กะเหรี่ยง
พื้นที่ (ตร.กม.)		
ทั้งหมด (ไร่)	101,449	117,611
พื้นที่ปลูกฝิ่น 2533-34 (ไร่)*	747	723
พื้นที่เกษตร (ไร่)	-	-

การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา	2	0
อาศรม กศน.	3	0
ผู้สามารถพูดคำเมือง	ชาย 30% หญิง 9% (อายุ 10 ปีขึ้นไป)	ชาย 13% หญิง 0.4% (อายุ 5 ปีขึ้นไป)

การสาธารณสุข

สถานีบริการสาธารณสุข	2	0
อัตราการตายของทารก	19.6	ไม่มีข้อมูล
จำนวนและอัตราร้อยละของ	128 (8.89)	182 (7.58)
ผู้ป่วยซึ่งเสพยาเสพติด		

* ตัวเลขพื้นที่เพาะปลูกฝิ่นต่ำ อาจเนื่องมาจากการที่ไม่สามารถติดตามดูว่ามีการย้ายพื้นที่เพาะปลูกฝิ่นไปนอกพื้นที่โครงการหรือไม่ หลังจากทางกองทัพบกที่ 3/ตชด. ได้ทวีกำลังเข้าทำลายล้างไร่ฝิ่นในบริเวณนี้ในช่วงปีสองปีที่ผ่านมา

ที่มา : การสำรวจของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ ดำเนินงานตามสัญญากับ
โครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ เมื่อเดือนเมษายน 2534

: พื้นที่ปลูกฝิ่น ตามข้อมูลฝ่ายสำรวจฯ สำนักงาน ป.ป.ส.

ข.1 ปัญหาที่ต้องพิจารณา : สถานการณ์ปัจจุบัน

ตารางที่ 1 ได้สรุปประเด็นหลัก ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ของพื้นที่โครงการ เพื่อบ่งชี้ถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ชาวบ้านต้องเผชิญและปัญหาความคั่งค้างขาดแคลนบริการที่สำคัญของรัฐ (ยกเว้นการมีโรงเรียนประถมศึกษา) สำหรับพื้นที่ห้วยทรายเหลืองยังมีความได้เปรียบกว่าอย่างเห็นได้ชัดหลายประการเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ต่าง ๆ ภายใต้โครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ เนื่องจากเคยได้รับการรวมเข้าเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งในระยะสุดท้ายของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่แจ่มที่ทาง USAID ช่วยเหลือสนับสนุน อย่างไรก็ตามโครงสร้างพื้นฐานส่วนใหญ่ (ถนนและระบบน้ำอุปโภคบริโภค) ที่ได้รับการพัฒนาจากโครงการแม่แจ่มนั้น ขณะนี้อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมอย่างมาก จำเป็นต้องมีการซ่อมแซมและบำรุงรักษาต่อไป

โครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึงหมู่บ้านต่าง ๆ ทั้งในพื้นที่แม่ฮ่องและพื้นที่ห้วยทรายเหลือง ในฤดูฝนสามารถทำได้ด้วยการเดินทางเท้าเท่านั้น ส่วนในฤดูแล้งมีถนนเข้าไปได้เข้าถึง 2 หมู่บ้านในพื้นที่แม่ฮ่อง และ 5 หมู่บ้านในพื้นที่ห้วยทรายเหลือง ในขณะที่ตามบริเวณพื้นที่สูงชันยังไม่มีเส้นทางถนน สิ่งที่ต้องทำจึงได้แก่การปรับปรุงเส้นทางเดินเท้าและทางรถจักรยานยนต์ สำหรับพื้นที่แม่ฮ่องนับว่าเป็นบริเวณที่ห่างไกลจากสังคมใหญ่มากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย ชาวบ้านไม่เข้าใจภาษาไทย และผู้คนในบางหมู่บ้านยังไม่รู้จักวิทยุ หรือจักรยานยนต์ หรือแม้แต่กระทั่งสิ่งต่าง ๆ ในโลกภายนอก

ด้านการเกษตร ความกดดันด้านประชากรได้ทำให้เกษตรกรชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงรวมทั้งเผ่าอื่น ๆ ต้องลดระยะเวลาปล่อยพื้นที่เกษตรพื้นตัวเองเหลือเพียง 5 ปี พร้อมกับมีการบุกเบิกพื้นที่ป่าอันสมบูรณ์ เพื่อนำมาเพาะปลูกเป็นบริเวณกว้าง การที่ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลงเพราะพื้นที่เพาะปลูกมีเวลาพักฟื้นตัวสั้นลง ประกอบการสูญเสียสภาพป่า ซึ่งทำหน้าที่ดำรงความชื้นและป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรที่รับอยู่ในระดับไม่เพียงพอแก่การยังชีพ (เกิดปัญหาการขาดแคลนข้าวบริโภคอย่างรุนแรง กล่าวคือ

ร้อยละ 31 และร้อยละ 27 ของครัวเรือนในพื้นที่แม่ฮ่องและห้วยทรายเหลืองตามลำดับ บริเวณข้าวที่ผลิตได้ในรอบปีหมดภายใน 4 เดือน) ส่วนการเลี้ยงสัตว์ก็ประสบปัญหาโรคระบาดเป็นวัฏจักร ในปีที่ผ่านมาการตายของไก่อยู่ในอัตราร้อยละ 42 และร้อยละ 24 การตายของสุกรอยู่ในอัตรา ร้อยละ 13 และร้อยละ 27 ในพื้นที่ห้วยทรายเหลืองและแม่ฮ่องตามลำดับ เฉพาะพื้นที่ห้วยทรายเหลืองเมื่อ 2 ปีก่อนได้ประสบปัญหาโรคสัตว์อย่างรุนแรงในขณะที่ยังสองพื้นที่ยังไม่มีการส่งเสริมการเกษตรเข้าไปถึง แต่พื้นที่ห้วยทรายเหลืองมีตลาดผลการผลิตในฤดูแล้ง กล่าวคือจะมีชาวเขา (เผ่าม้ง) จากหมู่บ้านใกล้เคียงขับรถยนต์บรรทุกมารับซื้อผลผลิตพืชเพื่อนำไปจำหน่ายยังตลาดแม่แจ่มต่อไป และบางครั้งจะมีพ่อค้าจากพื้นที่ราบขึ้นไปรับซื้อผลผลิต ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการรับซื้อฝิ่น ทางโครงการฯ จะให้การสนับสนุนด้านส่งเสริมเกษตรและอำนวยความสะดวกช่วยเหลือในด้านเครือข่ายข่าวสารการตลาด และแหล่งการผลิต

ด้านการป่าไม้

พื้นที่ป่าไม้ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยได้ลดลง ร้อยละ 7.4 ในทศวรรษที่ผ่านมาเนื่องจากมีการตัดไม้เพื่อการพาณิชย์ อย่างไรก็ตามได้มีประกาศห้ามการนำไม้ทั่วประเทศแล้วตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2531 เป็นต้นมา แต่ภายในพื้นที่ห้วยทรายเหลือง และพื้นที่แม่ฮ่อง ยังคงมีการตัดไม้ทำลายป่าอยู่เพื่อเปิดพื้นที่ใหม่สำหรับเพาะปลูกฝิ่นและในพื้นที่ห้วยทรายเหลืองยังใช้พื้นที่จำนวนมากสำหรับเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น กระหล่ำปลี มีชาวบ้านจำนวนน้อยมากที่มองเห็นป่าไม้ในฐานะ เป็นทรัพยากรอันมีค่าและกำลังลดน้อยลงทุกที ทางโครงการฯ จะให้การสนับสนุนความพยายามเพื่อพัฒนาความตระหนักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและเสนอทางเลือกให้แก่เกษตรกรมากขึ้นในด้านรูปแบบการเพาะปลูกที่ให้ผลดีอย่างมั่นคงถาวร ซึ่งรวมถึงทางเลือกในด้านวิทยาการเพาะปลูกและชนิดพืชที่เหมาะสม ตลอดจนระบบป่าไม้ชุมชน

ด้านสาธารณสุข

ในขณะที่ทราบกันดีว่าประชากรในพื้นที่โครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่มีอัตราการเกิดและการเจ็บป่วยสูง แต่ข้อมูลที่แท้จริงในด้านนี้สำหรับพื้นที่แม่ฮ่องมิตค่อนข้างจำกัด อาจเนื่องมาจากชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงไม่ค่อยกล้าที่จะบอกกล่าวสิ่งใดแก่บุคคลภายนอก ข้อมูลที่ทางโครงการฯ ได้มาจึงจำกัดอยู่เพียงข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ส้วมซึม ส้วมหลุม น้ำประปา (ไม่ปรากฏว่ามีใช้ทั้ง 17 ชุมชน) และการวางแผนครอบครัว (มีปฏิบัติอยู่เพียงสองราย จากประชากรอายุระหว่าง 15 ถึง 60 ปี ทั้งหมด 1,300 ราย) สำหรับในพื้นที่ห้วยทรายเหลือง อัตราการตายเนื่องมาจากโรคภัยอยู่ในระดับ 5 รายต่อจำนวนประชากรพันราย เปรียบเทียบกับตัวเลขเฉลี่ยทั้งประเทศซึ่งอยู่ในระดับ 4.2 รายต่อจำนวนประชากรพันราย แต่สำหรับอัตราการเกิดในพื้นที่นี้จะสูงมาก คือร้อยละ 3.5 เมื่อเทียบกับอัตราการเกิดของประชากรในพื้นที่ราบ ซึ่งอยู่ในระดับร้อยละ 1.9 ภายใต้ภาวะการณ์เช่นนี้คาดได้ว่าปัญหาความกดดันด้านประชากรในพื้นที่นี้จะทวีขึ้น นอกเหนือจากนี้มียางานว่าร้อยละ 18 ของครัวเรือนในพื้นที่ห้วยทรายเหลืองแสดงอาการติดเชื้อโรคมาลาเรีย และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขยังแจ้งว่าบ่อยครั้งที่พบทารกแรกเกิดมีน้ำหนักต่ำกว่าปกติและทารกขาดสารอาหาร ด้านการวางแผนครอบครัวนั้น ร้อยละ 13 ของครัวเรือนในพื้นที่ห้วยทรายเหลืองปฏิบัติกันโดยนิยมใช้วิธีฉีดยาคุม ทางโครงการฯ จะได้ให้ความช่วยเหลือเพื่อให้ความรู้ด้านเวชศาสตร์ป้องกันและมีการวางแผนครอบครัวมากขึ้น ตลอดจนให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านยาและเวชภัณฑ์ต่าง ๆ เพิ่มเติม

ด้านการศึกษา

ในพื้นที่แม่ฮ่องมิตยังไม่มีบริการด้านการศึกษา ดังนั้นร้อยละ 93 ของประชากรจึงสามารถพูดภาษาชาวเขาท้องถิ่น (กะเหรี่ยงพะว) ได้เพียงภาษาเดียว สำหรับในพื้นที่ห้วยทรายเหลือง มีระบบโรงเรียน ซึ่งได้พัฒนาค่อนข้างดี (5 หมู่บ้านจากจำนวน 10 หมู่บ้านจะมีโรงเรียนประถมศึกษาหรือศูนย์ กศน.) แต่มีผู้ใหญ่จำนวนน้อยเท่านั้นที่รู้หนังสือ อย่างไรก็ตามชายในพื้นที่ห้วยทรายเหลืองจำนวนมาก (ร้อยละ 88) สามารถพูดคุยนเป็นภาษาไทย หรือคำเมือง

ได้ แต่สตรีจำนวนน้อย (ร้อยละ 29) สามารถพูดไทยได้ ทางโครงการจะให้การสนับสนุนแก่ กศน. เพื่อดำเนินการให้ความรู้แก่ชาวเขาผู้ใหญ่มุสลิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีชาวเขา ความสำคัญอันดับแรกได้แก่ การสอนให้รู้ภาษาไทย โดยอาศัยเรื่องราวต่าง ๆ ที่ทางโครงการฯ เกี่ยวข้องและทางชาวบ้านสนใจ ซึ่งรวมถึงเรื่องการเกษตร สิ่งแวดล้อม สุขอนามัย และการดูแลสุขภาพแม่และเด็ก

การเข้ายาเสพติด

ข้อมูลโครงการฯ ได้ชี้ให้เห็นว่าประชากรชาวเขาในสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงติดยาเสพติด (ในพื้นที่แม่ฮ่องสอนร้อยละ 13) ของคนในวัยทำงานเสพติดฝิ่นและพบว่ามีคนในวัยเด็กซึ่งรวมทั้งผู้มีอายุน้อยเพียง 5 ขวบ สูบบุหรี่ ส่วนในพื้นที่ห้วยทรายเหลือง จำนวนร้อยละ 36 ของครัวเรือนทั้งหมดจะมีผู้ติดยาเสพติดหนึ่งคน หรือมากกว่า) ทางโครงการฯ จะพยายามร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขและองค์กรพัฒนาเอกชนศึกษาความเป็นไปได้ที่จะหารูปแบบการบำบัดรักษาที่ดีขึ้น ซึ่งจะเน้นไม่เพียงเฉพาะด้านร่างกายเท่านั้น แต่รวมถึงสภาพด้านจิตใจและด้านสังคมของปัญหาติดยาเสพติดอีกด้วย ในขณะเดียวกันทางโครงการฯ จะให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการให้ความรู้เพื่อป้องกันการติดยาเสพติด

ด้านการพัฒนาสตรี

จากการที่สตรีชาวเขามีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ตัดสินใจของครัวเรือน และในฐานะเป็นเกษตรกรด้วย งานส่งเสริมเกษตรและงานวางแผนใช้ที่ดินของทางโครงการฯ จะกำหนดให้สตรีชาวเขาได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่นั้น ทางโครงการฯ ยังจะให้การสนับสนุนและส่งเสริมแก่หน่วยราชการต่าง ๆ ที่ริเริ่มความพยายามในการทำงานเพื่อส่งเสริมบทบาทสตรี และกลุ่มสตรี

ด้านการปกครอง

ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1 จำนวน 2 หมู่บ้านจากหมู่บ้านทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ในพื้นที่ห้วยทรายเหลือง และจำนวนชุมชน 12 แห่งจากชุมชนทั้งหมด 17 แห่งในพื้นที่แม่ฮ่องสอน ไม่มีสถานภาพเป็นหมู่บ้านตามกฎหมาย ดังนั้น จึงไม่ได้เข้าร่วม

อยู่ในสภาพตำบลของแต่ละพื้นที่ นอกจากหมู่บ้านตามกฎหมาย ยิ่งกว่านั้นหมู่บ้านตามกฎหมายก็มีบทบาทในสภาพตำบลน้อยมาก เนื่องจากมีผู้นำหมู่บ้านซึ่งขาดความสามารถทั้งในด้านภาษาและด้านความเป็นผู้นำ เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ทางโครงการฯ จะให้การสนับสนุนในการยกระดับชุมชนให้เป็นหมู่บ้านตามกฎหมาย ถ้าสภาพเอื้ออำนวยและเหมาะสมและจะให้การสนับสนุนการพัฒนาคณะกรรมการระหว่างหมู่บ้านในแต่ละพื้นที่ของโครงการฯ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านความเป็นผู้นำ และความสามารถในการบริหารของตัวกรรมการ

การลงทะเบียนชาวเขา ในพื้นที่แม่ฮ่องเพียงร้อยละ 8 ของครัวเรือนทั้งหมด (จำนวนคนก็น้อยเช่นกัน) ที่ได้รับการลงสัญชาติไทย ในขณะที่พื้นที่ห้วยทรายเหลืองมีประชากรถึงร้อยละ 68 ได้รับการลงสัญชาติไปแล้ว ทางโครงการฯ จะให้การสนับสนุนตามความจำเป็นในการสำรวจและการดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อขยายการลงสัญชาติไทยแก่ประชากรชาวเขาในพื้นที่โครงการฯ ต่อไป

ข.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ถ้าการดำเนินโครงการเป็นไปตามเอกสารข้อตกลงโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ ซึ่งกำหนดกรอบให้ความช่วยเหลือแก่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อบรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพเป็นสำคัญ ทั้งในระดับหน่วยงานราชการ และระดับประชากรผู้รับประโยชน์แล้ว เป็นที่คาดว่าภายในระยะเวลา 3 ปี ของโครงการฯ การให้บริการของรัฐทั้งในแง่จำนวนและคุณภาพในด้านสาธารณสุขและการศึกษาจะเป็นที่รู้จักแก่ประชากรในพื้นที่แม่ฮ่อง และจะได้รับการปรับปรุงพัฒนาดีขึ้นในพื้นที่ห้วยทรายเหลือง

นอกจากนั้น ยังคาดว่าประชากรในพื้นที่โครงการจะสามารถอยู่ร่วมในสังคมไทยได้ดีขึ้น รวมทั้งรู้จักติดต่อขอความช่วยเหลือจากทางราชการเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ เมื่อจำเป็น อย่างไรก็ตามเป็นที่คาดว่าทางโครงการฯ จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือต่อเนื่องออกไปอีก 2-3 ปี เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเกษตรและระบบการใช้ที่ดินเป็นไปอย่างถาวร

(รวมทั้งการลดอัตราการปลูกฝิ่นและการตัดไม้ทำลายป่า) ตลอดจนด้านการพัฒนาชุมชนขึ้นให้ก้าวหน้ามั่นคงขึ้น ความช่วยเหลือจากทางโครงการฯ เฉพาะช่วงระยะเวลาต่อเนื่องออกไปอีก 2-3 ปีนั้น จะจำกัดอยู่เฉพาะที่กิจกรรมการพัฒนาเกษตรและการพัฒนาชุมชนเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่แม่ฮ่องสอนซึ่งมีหมู่บ้านห่างไกล จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาในระยะเวลายาวกว่า เนื่องจากมีสภาพต่าง ๆ ยากแก่การบริหารงานตามระบบปกติของราชการ ซึ่งแม้มีการปรับให้เหมาะสมแก่พื้นที่สูงแล้วก็ตามก็ยังดำเนินงานเป็นผลได้ไม่เต็มที่

ข.3 กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง/เป้าหมายผู้รับประโยชน์

ก. การกำหนดพื้นที่โครงการ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ในเอกสารข้อตกลงโครงการฯ อันได้แก่บริเวณพื้นที่การเพาะปลูกฝิ่นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ง่ายต่อการเกิดปัญหาตามแนวแบ่งเขตจังหวัดเชียงใหม่ - แม่ฮ่องสอน จำนวนหมู่บ้านและประชากรที่จะได้รับประโยชน์ พื้นที่มีบริการของรัฐค่อนข้างขาดแคลน เป็นพื้นที่หมู่บ้านต่าง ๆ ซึ่งอยู่ติดกันภายในตำบลเดียวกัน (ตำบลเป็นหน่วยการปกครองที่เล็กที่สุด) และไม่เป็นพื้นที่ซึ่งมีข้อจำกัดทางกฎหมาย โดยอาศัยหลักเกณฑ์ดังกล่าวพร้อมกับความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทางจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมทั้งอำเภอที่เกี่ยวข้องได้กำหนดพื้นที่ 4 แห่ง เป็นพื้นที่เป้าหมายของโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่

โครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ได้รับการจัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนหน่วยงานรัฐบาลในระดับท้องถิ่น (ได้แก่หน่วยงานภายในพื้นที่เป้าหมายเป็นหลัก แต่ก็รวมถึงระดับอำเภอและจังหวัดด้วย) ในอันที่จะพัฒนากำลังความสามารถให้เกิดระบบการให้บริการของรัฐสู่ประชากรเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องสืบไป

ข. เป้าหมายผู้รับประโยชน์ ครอบคลุมประชากร 3,700 คน ผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่แม่ฮ่องสอน อำเภออมก๋อย และพื้นที่ห้วยทรายเหลือง อำเภอแม่แจ่ม

ทางโครงการฯ มุ่งเน้นที่จะให้เงินทุนช่วยเหลือแก่รัฐบาลไทยรวมทั้งหน่วยงานพัฒนาเอกชนตามความเหมาะสม ในความพยายามปรับปรุงสถานภาพด้านสิ่งแวดล้อม การเกษตร สุขภาพ พละนาถัย และการศึกษาของชุมชนภายในพื้นที่โครงการ ความช่วยเหลือของทางโครงการฯ จะเป็นไปในแนวทางการเสริมสร้างความสามารถของชุมชนท้องถิ่นให้เข้ามาอยู่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยได้เป็นอย่างดี การช่วยชุมชนเหล่านี้ได้เป็นที่ยอมรับและสามารถกำหนดและดำเนินการพัฒนาตนเองได้ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายไทย การเพิ่มขีดความสามารถของรัฐบาลไทยในการให้บริการพื้นฐานด้านการศึกษา สาธารณสุขและส่งเสริมการเกษตร เป็นการกิจประจำแก่ชุมชนหมู่บ้านเหล่านี้

ข.4 วิธิดำเนินงานและบทบาทขององค์กร

วิธิดำเนินงานของโครงการ

ทางโครงการฯ จะเร่งรัดและเพิ่มการให้บริการ (ด้านสาธารณสุข การศึกษา การเกษตร และการให้สัญชาติไทย) แก่ประชาชนในพื้นที่โครงการแม่ฮ่อง และห้วยทรายเหลือง หลักการทั่วไปจะให้เป็นทางหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นของอำเภออมก๋อย และอำเภอแม่แจ่ม โดยการสนับสนุนจากหน่วยราชการสูงขึ้นในระดับจังหวัด ทางโครงการฯ จะจัดฝึกอบรมให้บุคลากรของรัฐที่จะเข้าร่วมปฏิบัติงานในโครงการ จะให้การสนับสนุนด้านจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่โครงการในระยะแรกเท่าที่จำเป็น เพื่อให้สามารถดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ และจะให้การสนับสนุนการจัดจ้างบุคลากรที่จำเป็นเมื่อ เริ่มโครงการในกรณีที่ทางราชการยังไม่มีงบประมาณสำหรับการนี้

การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่จะเป็นไปตามแผนและกรอบงบประมาณที่กำหนดขึ้นร่วมกันระหว่างทางรัฐบาลไทยโดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ได้รับมอบหมายหน้าที่จากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นตัวแทนหน่วยปฏิบัติการฝ่ายไทยกับฝ่าย UNDP ซึ่งมีสำนักงานประสานงานโครงการฯ เป็นตัวแทนฝ่ายสหประชาชาติ เงินช่วยเหลือจากโครงการฯ จะนำมาใช้ได้เฉพาะในกรณีที่งบประมาณไทยมีไม่เพียงพอให้ดำเนินงานได้อย่างทันการเงินทุนช่วยเหลือจาก UNDCP จะนำมาใช้เพื่อการเสริมสร้างองค์กรเป็นอันดับแรก และเพื่อการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ของโครงการเป็นอันดับรองลงไป

ทางโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ที่จะพยายามเป็นเบื้องต้นที่จะดำเนินโครงการพัฒนาที่สูงใด ๆ ให้เป็นไปตามกรอบและโครงสร้างของแผนแม่บทฯ ฉบับที่สอง นั่นคือคณะกรรมการชาวเขาในระดับจังหวัดจะเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารและติดตามงานโครงการ สำหรับในระดับอำเภอก็มีคณะกรรมการชาวเขาอำเภอรับผิดชอบด้านการวางแผนและการปฏิบัติโครงการ ทั้งนี้ทางโครงการจะดำเนินงานโดยอาศัยสภาตำบลและกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งเป็นองค์กรระดับท้องถิ่นตามระบบการวางแผน กชช. ของรัฐ นั้น ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ดังนั้นจึงพยายามเป็นพิเศษในการหาทางเสริมสร้างความสามารถของระดับท้องถิ่นในการวางแผน และการจัดการให้เข้มแข็งขึ้น อย่างไรก็ตามการดำเนินกิจกรรมโครงการในระยะแรก ได้ประสบปัญหาอันเนื่องมาจากเอกสารข้อตกลงโครงการได้จัดทำขึ้นบนข้อตกลงร่วมกันว่าจะมีหน่วยงานของรัฐบาลไทยเข้ามารองรับ และรับผิดชอบงานส่งเสริมและพัฒนาเกษตรบนที่สูงในระยะยาว ซึ่งหมายถึงว่ารัฐบาลได้วางนโยบายอย่างชัดเจนแล้วเกี่ยวกับงานพัฒนาเกษตรบนที่สูง แต่ในความเป็นจริงแล้วมิได้เป็นเช่นนั้น

จากการที่รัฐบาลไทยมิได้วางนโยบายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับงานพัฒนาเกษตรบนที่สูง ทางกรมประชาสงเคราะห์จึงได้เข้ามาเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบกิจกรรมด้านการเกษตรของโครงการ ดังนั้น ทางโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ที่จะทำการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรในระยะแรก หลังจากนั้นกรมประชาสงเคราะห์จะสามารถรับผิดชอบดูแลเจ้าหน้าที่ดังกล่าว (4 คน) ภายในปีที่ 2 ของการดำเนินงานโครงการ (ได้แก่ก่อนสิ้นปีปฏิทิน 2535) ส่วนอีก 7 ตำแหน่งที่เหลือกรมประชาสงเคราะห์จะรับผิดชอบในปีต่อไปเช่นเดียวกันทางโครงการฯ ก็กำลังจะให้กรมส่งเสริมการเกษตรเข้ามาช่วยในการสนับสนุนด้านวิชาการในงานด้านการเกษตร ในขณะเดียวกันก็พยายามทำข้อตกลงในลักษณะเดิมคือ ให้เกิดความมั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวยังคงสามารถปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการหลังจากโครงการได้สิ้นสุดลงแล้ว

โดยสรุปแล้ว สาระสำคัญของแนวทางการดำเนินงานพัฒนาของโครงการได้แก่

- UNDCP ตระหนักว่าหน่วยงานราชการไทยได้พัฒนาระบบงานที่เหมาะสมแล้วในอันที่จะสนองความต้องการของประชากรกลุ่มน้อยในเขตพื้นที่สูง แต่ยังมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทำให้ไม่สามารถดำเนินงานตามระบบได้อย่างทั่วถึง

- UNDCP ตระหนักถึงความจำเป็นต้องผนวกกระบวนการวางแผนงานโครงการฯ ให้เข้ากับแผนงานของหน่วยราชการไทยอยู่ (ได้แก่ ระบบ กขช.) ตามแบบฟอร์มที่ทางอำเภอและจังหวัดจะใช้ในการทำแผนและทำรายงาน
- ความช่วยเหลือจาก UNDCP โดยทั่วไปแล้วจะค่อย ๆ ลดลงในขณะที่งบประมาณของหน่วยราชการและงบประมาณรัฐบาลส่วนอื่น ๆ (ตัวอย่างเช่น เงินงบประมาณซึ่งกระจายให้แก่จังหวัดดำเนินงานเอง จำนวน 6,000 ล้านบาท และกองทุนพัฒนาพื้นที่สูง จำนวน 3,000 ล้านบาท) จะเพิ่มขึ้นในปีที่ 2 และที่ 3 ของโครงการ
- UNDCP จะให้การสนับสนุนเพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยราชการไทยตามระบบปกติได้เข้าถึงพื้นที่สูงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยให้การสนับสนุนแก่กิจกรรมโครงการบางอย่างที่จะดำเนินไปบนพื้นที่โครงการ ให้การฝึกอบรมแก่ชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนให้งบประมาณสนับสนุนที่จำเป็น เพื่อให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ของโครงการฯ ได้ ซึ่งหมายรวมถึงเบี้ยเลี้ยงแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในระดับอำเภอ และจังหวัดซึ่งจะดำเนินการติดตามดูแลกิจกรรมโครงการดังที่ได้รับอนุมัติตามแผนปฏิบัติงานประจำปี

การกำหนดบทบาทขององค์กร

หน่วยราชการผู้ปฏิบัติโครงการ ได้แก่ ที่ทำการปกครองจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการโครงการ และประธานคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) สำนักงานนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานประสานงานระดับชาติ โดยมีสำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่เป็นผู้แทนประสานงานในพื้นที่ บทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการโครงการและคณะกรรมการบริหารโครงการ ตลอดจนกรรมการได้กำหนดโดยเฉพาะ สำหรับผู้ประสานงานโครงการและที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการของโครงการจะเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการบริหารโครงการฯ และที่ปรึกษา

ฝ่ายวิชาการของโครงการจะเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการบริหารโครงการ (ระดับจังหวัด) ในฐานะผู้สังเกตการณ์เพื่อช่วยเหลือและให้การปรึกษาแนะนำแก่ผู้อำนวยการและผู้จัดการโครงการในการวางแผนปฏิบัติและงบประมาณ

ในระดับชาติการประสานงานและการควบคุมกำกับดูแลโครงการฯ เป็นภาระหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและประสานงานโครงการ ซึ่งมีเลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นประธานคณะกรรมการฯ ตามที่กำหนดไว้เดิมในเอกสารข้อตกลงโครงการ คณะกรรมการบริหารและประสานงานโครงการมีอำนาจอนุมัติแผนพัฒนาสำหรับพื้นที่ทั้งหมดซึ่งทางคณะกรรมการบริหารระดับจังหวัดเสนอขึ้นมา ด้วยความเห็นชอบจาก UNDCP และ UNDP/OPS สำนักงานประสานงานโครงการจะจัดทำข้อตกลงความร่วมมือเมื่อคณะกรรมการประสานงานและบริหารโครงการได้ให้การอนุมัติแผนฯ ของจังหวัดแล้วเสนอเป็นทางการไปให้ UNDP/OPS เพื่อ UNDP ได้ลงนามก่อนที่จะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามในแผนฯ นั้นต่อไป หลังจากผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามแล้ว ทาง UNDP/OPS ก็จะสั่งการให้โอนเงินความช่วยเหลือไปยังจังหวัด ทั้งนี้นับตั้งแต่เมื่อคณะกรรมการบริหารและประสานงานโครงการอนุมัติแผนงานแล้วจนถึงเมื่อการโอนเงินมายังจังหวัดเสร็จเรียบร้อยแล้วจะใช้เวลาประมาณ 8 สัปดาห์ แต่เชื่อว่าการดำเนินเรื่องจะใช้เวลาน้อยลงเมื่อระบบการทำงานโครงการได้ปรับตัวให้เข้ามามากขึ้น

อำนาจในการปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติงานประจำปี สามารถกระทำดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนสิ่งปลักย่อย ต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งจะปรึกษากับสำนักงานประสานงานโครงการฯ ตัวอย่างสำหรับกรณีนี้ ได้แก่ การเปลี่ยนให้มีการดำเนินกิจกรรมโครงการจากหมู่บ้านหนึ่งไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่ง ซึ่งยังอยู่ภายในพื้นที่โครงการเช่นกัน หรือการเปลี่ยนไปใช้สิ่งอื่นที่คล้ายคลึงกันทดแทนสำหรับงานในภาคกิจกรรมเดียวกัน (เช่น เลี้ยงเป็ด แทนที่จะเลี้ยงไก่) ทั้งนี้ โดยไม่มีการใช้งบประมาณเพิ่มขึ้น

2. การปรับเปลี่ยนที่สำคัญ ต้องได้รับความเห็นชอบจากประธานคณะกรรมการบริหาร และประธานงานโครงการ (ACC) ซึ่งจะปรึกษาหารือกับทางฝ่าย UNDCP ประกอบด้วย ตัวอย่าง การปรับเปลี่ยนที่สำคัญ ได้แก่ การมีกิจกรรมใหม่และการต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นเกินกว่ายอด งบประมาณที่ได้จัดสรรสำหรับหมวดงบประมาณนั้น หรือการปรับเปลี่ยนกิจกรรมภายในภาคงาน กิจกรรมเดียวกันต่างจากแนวทางที่วางไว้เดิมมาก เช่น การเปลี่ยนจากการใช้ระบบการ ศึกษาออกโรงเรียนมาเป็นระบบการประถมศึกษาแห่งชาติหรือการเปลี่ยนวิวัฒนาการพื้นที่เกษตรจาก ระบบปลูกพืชสลับมาเป็นการปลูกข้าวนาดำ เป็นต้น

3. การปรับเปลี่ยนในเรื่องหลัก ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารและ ประธานงานโครงการเต็มชุด เสนอแนะการปรับเปลี่ยนดังกล่าวต่อ UNDP/OPS เพื่อการสั่งการ และอนุมัติงบประมาณโดยถูกต้องเหมาะสม การปรับเปลี่ยนในเรื่องหลักหมายความว่ารวมถึงการ เปลี่ยนกลยุทธ์ การเปลี่ยนวัตถุประสงค์ และการปรับเปลี่ยนใด ๆ ที่มีผลทำให้งบประมาณประจำปี ทั้งหมดเพิ่มขึ้น

โครงสร้างการบริหาร

ในภาพรวมโครงการนี้จะอยู่ภายใต้การบริหารงานของสำนักงานบริหารโครงการ (Office of Project Services - OPS) โดยได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลไทย

หน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารจัดการในระดับพื้นที่ได้แก่ จังหวัด และอำเภอ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงานได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ส. โดยมีกระทรวงหลักที่ร่วมปฏิบัติงาน ในโครงการได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรม พัฒนาที่ดิน และกรมปศุสัตว์) กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ (กรมการศึกษานอก โรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ) และกระทรวงมหาดไทย (กรมการ ปกครอง กรมประชาสงเคราะห์ และกรมการพัฒนาชุมชน)

การดำเนินงานโครงการ IPAD ในระดับชาติจะมีคณะกรรมการบริหารและประสานโครงการ (ACC) ชุดหนึ่งซึ่งมีเลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นประธาน ผู้อำนวยการกองควบคุมพืชเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นกรรมการและเลขานุการ ส่วนคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจาก UNDP/OPS ที่ปรึกษาฝ่ายสนามของ UNEDAC ผู้แทนจากหน่วยราชการที่เข้าร่วมโครงการ และยังรวมถึงผู้แทนจากกรมวิเทศสหการ และสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในฐานะที่ทั้งสองหน่วยงานนี้มีบทบาทสำคัญตามแผนแม่บท ฉบับที่ 2 นอกจากนี้ยังมีตัวแทนหน่วยราชการที่รับผิดชอบในการปฏิบัติโครงการด้านต่าง ๆ ภายในพื้นที่โครงการรวมทั้งผู้ว่าราชการจังหวัดผู้เป็นเจ้าของพื้นที่เป้าหมายโครงการเป็นกรรมการด้วย

การดำเนินโครงการ IPAD ในระดับจังหวัดจะมีคณะกรรมการบริหารโครงการ IPAD ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการโครงการโดยตำแหน่ง เป็นประธานคณะกรรมการ จำจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ ในจังหวัดที่ร่วมในโครงการเป็นกรรมการ สำหรับสำนักงานประสานงานโครงการ IPAD และหัวหน้าที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการ (CTA) เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการชุดนี้ในฐานะผู้สังเกตการณ์

การดำเนินโครงการ IPAD ในระดับอำเภอจะมีคณะทำงานโครงการ IPAD ซึ่งมีนายอำเภอในฐานะผู้จัดการโครงการเป็นประธานคณะทำงาน และมีผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ ในอำเภอร่วมเป็นคณะทำงาน ทั้งนี้โดยมีปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายปกครองและพัฒนาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข.5 เหตุผลและความจำเป็นในการขอรับความช่วยเหลือจากโครงการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศ
แห่งสหประชาชาติ

UNDCP ตระหนักดีถึงปัญหาสำคัญที่ประเทศไทยต้องเผชิญอยู่ตลอดเวลา ทั้งปัญหาเพาะปลูกฝิ่น และปัญหาผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่โครงการฯ แม้จะมีประชากรและอาณาบริเวณไม่กว้างขวาง

นักแต่กลับเป็นแหล่งสำคัญของปัญหา ด้วยมีทั้งพื้นที่เพาะปลูกฝิ่นและทั้งการติดยาเสพติดในอัตราสูง ดังนั้น UNDP และ UNDCP จึงให้การสนับสนุนความพยายามของรัฐบาลไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยราชการไทยอื่นที่จะดำเนินงานเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหายาในพื้นที่ดังกล่าวได้ต่อเนื่องต่อไป

ข. 6 ข้อควรพิจารณาเป็นพิเศษ

ในการดำเนินโครงการนี้มีปัจจัยหลายประการที่ต้องได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ ในฐานะเป็นปัจจัยสำคัญนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการตามเป้าหมาย ปัจจัยดังกล่าวรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของสตรีชาวเขาและหน่วยงานพัฒนาจากภาคเอกชน ตลอดจนกลยุทธ์ด้านการเกษตร

ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาที่ผ่านมาในอดีต

ในขณะที่ดำเนินการจัดทำเอกสารโครงการจังหวัด ทางสำนักงานประสานงานโครงการฯ ได้ทำการศึกษาผลการประเมินผลทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการของงานโครงการพัฒนาที่สูงหลายโครงการ ทั้งที่กำลังดำเนินงานอยู่และที่เสร็จสิ้นโครงการไปแล้ว ลักษณะที่สำคัญของการศึกษาดังกล่าว เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าหน้าที่โครงการ (ทั้งเจ้าหน้าที่ที่จ้างโดยตรงจาก UN และหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือ) กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโดยตรงในด้านเกษตร การศึกษา การวางแผนชีวิตคน สาธารณสุข และยาเสพติด จากการศึกษาดังกล่าวได้พบว่ามีกิจกรรมและแนวทางการพัฒนาบางอย่างที่โครงการเหล่านั้นเคยนำมาปฏิบัติที่น่าจะใช้ได้เหมาะสม และเป็นผลสำเร็จเช่นกันในพื้นที่โครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ ผลของการศึกษาดังกล่าวได้สรุปไว้เป็นอย่างดีในเอกสารที่จัดทำเสนอให้แก่ USAID เรื่อง "การพัฒนาพื้นที่สูงในฐานะกลยุทธ์ป้องกันปัญหายาเสพติด"

โดยสรุป ทางโครงการฯ มีจุดมุ่งหมายหลักที่จะแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่เพียงพอกับการบริโภคในครัวเรือน เพื่อลดความสำคัญของการปลูกฝิ่นเป็นรายได้ของชาวบ้าน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว ทางโครงการฯ จะอาศัยการดำเนินงานพัฒนาโดยผ่านชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ

ที่สำคัญได้แก่ การใช้รูปแบบการวางแผนใช้ที่ดินโดยให้ชุมชนเป็นผู้วางแผนแนวทางการพัฒนาการเกษตร แหล่งน้ำและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันทางโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่จะเน้นถึงความสำคัญของการให้สตรีชาวเขาเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะที่เป็นแรงงานหลักทางด้านการเกษตร และเป็นกลุ่มคนสำคัญกลุ่มหนึ่งในการตัดสินใจภายในครัวเรือน

การเกษตร

การมีอาหารเพียงพอต่อการบริโภค

ทางโครงการฯ จะให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาการผลิตอาหารไม่พอเพียงในหมู่บ้านของพื้นที่โครงการ เพื่อลดความจำเป็นที่ต้องปลูกฝิ่นเป็นรายได้ ทั้งนี้ โดยการพัฒนาวิธีการเพิ่มผลผลิตข้าวให้เหมาะสมกับกลุ่มชาวบ้านที่มีความสนใจ พร้อมกับให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้ที่ดินเพาะปลูก วิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยเพิ่มผลผลิตข้าวนั้นจะอาศัยข้อมูลและประสบการณ์จากโครงการพัฒนาอื่น ๆ ซึ่งเคยดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการเพาะปลูกที่ให้ผลผลิตสูง และวิธีการเพาะปลูกต่าง ๆ (เช่น วิธีการปลูกพืชสลับ) อันจะช่วยให้ข้าวพันธุ์ที่เกษตรกรปลูกมีผลผลิตสูงขึ้นได้ รวมทั้งการปรับปรุงระบบการจัดการด้านการปศุสัตว์ เพื่อเป็นแหล่งอาหารโปรตีน และแหล่งรายได้เสริม

การวางแผนใช้ที่ดินโดยให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม

ทางโครงการฯ ให้ความสำคัญเน้นหนักด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่เกษตร โดยคำนึงถึงการรักษาสภาพแวดล้อมและการพัฒนาชุมชนของแต่ละหมู่บ้านไปพร้อม ๆ กันด้วย วิธีการหลักได้แก่ การให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้ที่ดิน ซึ่งเป็นวิธีที่โครงการพัฒนาที่สูงอื่น ๆ เช่น โครงการฯ ไทย - เยอรมัน โครงการฯ สามหมื่น และโครงการฯ ไทย - ออสเตรเลีย ได้นำมาใช้ในรูปแบบต่าง ๆ กัน สำหรับโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่นั้นจะเลือกเอาวิธีการบางอย่างตามรูปแบบของโครงการฯ ไทย - เยอรมัน และโครงการสามหมื่นมาใช้ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมของโครงการฯ จะทำงานร่วมกับชาวบ้าน (ส่วนใหญ่จะเป็นในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำขนาดเล็ก

เพียงหน่วยเดียว) ช่วยกันระบุลักษณะการใช้ที่ดินและการถือครองที่ดินแต่ละแห่งในปัจจุบัน แล้วลงข้อมูลในแผนที่ต้นแบบ (มาตราส่วน 1 : 10,000) ที่ทางโครงการฯ ได้จัดทำขึ้น

เมื่อถึงขั้นตอนนี้แล้ว ข้อตกลงสำหรับการใช้ที่ดินในอนาคตจะได้รับการพัฒนาขึ้น กล่าวคือแผนที่ทางโครงการฯ ได้จัดทำขึ้นจะนำมาเปรียบเทียบกับแผนที่การใช้ที่ดินตามสมรรถนะ ซึ่งทางกรมพัฒนาที่ดินได้ทำการสำรวจและวางข้อแนะนำการใช้ที่ดินไว้ หลังจากนั้นทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและชาวบ้าน จะทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของฝ่ายอำเภอและกรมป่าไม้ เพื่อเสนอข้อตกลงในการใช้ประโยชน์ที่ดินของหมู่บ้านในอนาคต รวมทั้งกำหนดเขตพื้นที่ที่จะฟื้นฟูสภาพป่า เมื่อเป็นข้อตกลงกันแล้วคณะกรรมการหมู่บ้านพร้อมด้วยฝ่ายอำเภอและเจ้าหน้าที่ป่าไม้จะคอยติดตามให้เป็นไปตามข้อตกลง รวมทั้งกำหนดบทลงโทษในกรณีที่มีการทำผิดเกิดขึ้น

ทั้งนี้ ทางโครงการฯ จะศึกษาพร้อมกับเจ้าหน้าที่ของโครงการพัฒนาที่สูงดอยสามหมื่น ถึงความเป็นไปได้ในการทำข้อตกลงดังกล่าวอย่างเป็นทางการ โดยการจัดตั้งเป็นสหกรณ์หรือเป็นองค์กรบริหารอื่น ๆ ของหมู่บ้านที่มีสถานะตามกฎหมาย เพื่อให้สามารถดำเนินการขอเช่าพื้นที่ป่าไม้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าชุมชนจะสามารถควบคุมการใช้พื้นที่ดินของหมู่บ้านได้ตลอดไป และเพื่อลดปัญหาการลักลอบการโอบน้อมใช้ที่ดินบนพื้นที่สูงแก่ผู้อื่นได้

พิชรายได้

ในด้านการส่งเสริมพิชรายได้ จะเน้นเรื่องการค้าขายเป็นหลัก แต่เนื่องจากพื้นที่โครงการฯ เป็นหมู่บ้านห่างไกลโดดเดี่ยว จึงต้องให้ความสำคัญต่อการผลิตเพื่อขายแก่หมู่บ้านใกล้เคียงเป็นอันดับแรก การผลิตเพื่อขายในตลาดในพื้นที่ราบจะเป็นวัตถุประสงค์รอง (หลังจากผลิตเพียงพอแก่การยังชีพ และจำหน่ายแก่หมู่บ้านใกล้เคียงแล้ว) และจะส่งเสริมก็ต่อเมื่อมีเครือข่ายการค้าและสิ่งอำนวยความสะดวกมาสนับสนุนอย่างเพียงพอ นั่นก็หมายความว่าโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่จะดำเนินงานดังนี้

- ก. เน้นการเพิ่มพูนความเข้าใจเกี่ยวกับตลาด ความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายการตลาด ตลอดจนแหล่งข่าวสารเกี่ยวกับสภาพตลาดทั้งในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและเกษตรกรในพื้นที่โครงการ
- ข. ก่อนจะทำการส่งเสริมพืชรายได้ใด ๆ จะต้องทำการศึกษาเสียก่อนจากงานวิเคราะห์ต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว (หรือทางโครงการฯ ทำขึ้นเอง) เกี่ยวกับข้อมูลด้านตลาด และการคาดคะเนผลตอบแทนต่อการลงทุนเพาะปลูก
- ค. ใช้ความพยายามทุกวิถีทางเพื่อกระจายการผลิตพืช และกระจายแหล่งตลาดที่ติดต่อ เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดข้อเสียอันเกิดจากการขาดการแข่งขัน

รายได้นอกการเกษตร

ทางโครงการฯ จะให้การสนับสนุนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพนอกการเกษตร อีกทั้งจะให้การสนับสนุนกิจกรรมเสริมสร้างรายได้ตามที่เห็นควร โดยพิจารณาจากโอกาสของตลาดและเวลาของเกษตรกร กิจกรรมดังกล่าวอาจรวมถึงงานหัตถกรรมต่าง ๆ และการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร

บทบาทสตรี

ทางโครงการฯ ตระหนักถึงบทบาทอันสำคัญของสตรีชาวเขาในเรื่องการตัดสินใจต่าง ๆ ของครัวเรือน ดังนั้น จึงใช้ความพยายามเป็นพิเศษในอันที่จะนำสตรีชาวเขาเข้าร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรมและทัศนศึกษา นั่นก็คือในการวางรูปแบบกิจกรรมโครงการฯ ใด ๆ ตั้งแต่แรกเริ่มจะต้องทำให้สตรีชาวเขาได้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุดในระยะยาว ทั้งนี้เพราะการยึดมั่นในวัฒนธรรมทำให้สตรีชาวเขามักไม่ค่อยยอมพูดคุยกับคนแปลกหน้า โดยเฉพาะเพศตรงข้าม อย่างไรก็ตามประสบการณ์จากโครงการ ไทย - เยอรมัน โครงการแคร่/แม่แจ่ม และโครงการ

อื่น ๆ ได้บ่งชี้ว่าเมื่อใดที่ทำให้สตรีชาวเขาเกิดความเชื่อถือขึ้นได้ เมื่อนั้นสตรีชาวเขาก็จะกลายเป็นบุคคลสำคัญในการตัดสินใจยอมรับให้มีการเปลี่ยนแปลงในระบบการทำไร่นา ตลอดจนการยอมรับปฏิบัติในข้อแนะนำต่าง ๆ ซึ่งเป็นธรรมชาติของเพศหญิง เช่น ในด้านโภชนาการ อนามัย สวัสดิภาพของเด็กและการศึกษา เป็นต้น ดังนั้น สตรีชาวเขาควรได้รับความสำคัญเท่าเทียมกับชายเมื่อทางโครงการฯ ต้องการขอความเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านต่อไปนี้

- การพัฒนาหมู่บ้าน และการทำความเข้าใจกันระหว่างหมู่บ้านต่าง ๆ ในการวางรูปแบบการใช้ที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำขนาดเล็ก
- การพัฒนาแหล่งน้ำใช้ของหมู่บ้าน โดยพิจารณาจากความสำคัญที่ว่าสตรีชาวเขาเป็นผู้ออกแรงนำน้ำมาใช้ในครัวเรือน

ส่วนกิจกรรมโครงการที่ต้องปฏิบัติร่วมกับชาวบ้าน เช่น การระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาภายในหมู่บ้าน การวางแผนใช้ที่ดินและการส่งเสริมการเกษตรนั้น จะต้องวางแผนให้สตรีชาวเขาได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่แรก นอกจากนั้นทางโครงการฯ จะส่งเสริมและให้การสนับสนุนหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่พยายามดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมบทบาทสตรีและการรวมกลุ่มของสตรี

ด้านการรวมเป็นกลุ่ม

หลายโครงการฯ ได้พบว่าเจ้าหน้าที่ระดับสนามของหน่วยงานต่าง ๆ ในภาครัฐสามารถทำงานในระดับหมู่บ้านสนับสนุนซึ่งกันและกันได้ ทางโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่เล็งเห็นความจำเป็นที่ต้องพัฒนาการทำงานร่วมกันเป็นทีม โดยจะจัดให้ทั้งครู พนักงานสาธารณสุข และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับสนาม อำเภอและจังหวัด ได้รับการฝึกอบรมร่วมกันเป็นระยะ ๆ

ด้านบทบาทของครูในการพัฒนา

ทางโครงการฯ ตระหนักดีว่าครูของทั้ง สปช. และ กศน. สามารถช่วยงานได้ในหลายบทบาท จึงให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้แสดงบทบาทในการดำเนินงานโครงการฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ครูได้เข้ามาช่วยประสานงานจัดประชุมหมู่บ้าน การได้ประชุมทุก ๆ เดือนร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายเกษตร และสาธารณสุข เพื่อพูดคุยและประสานแผนในงานแต่ละด้าน เหล่านี้ย่อมเป็นสิ่งช่วยเสริมความเป็นไปได้ที่จะเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทางโครงการฯ ยังจัดให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก่ครู สปช. และ กศน. เพื่อทำงานพัฒนาชุมชน

ด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาไทย

ทางโครงการฯ จะให้การสนับสนุน สปช. และ กศน. ในความพยายามที่จะเพิ่มพูนความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยของทั้งเด็กและผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสตรีในพื้นที่โครงการ สิ่งที่น่าหนักใจเบื้องต้นเพื่อให้ชาวเขาสามารถพูดคุยให้เข้าใจด้วยภาษาไทยได้จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับโครงการ และเรื่องที่ชาวบ้านสนใจ เช่น เรื่องเกี่ยวกับเกษตร สิ่งแวดล้อม อนามัย และสุขภาพ อนามัยแม่และเด็ก เป็นต้น โดยให้มีการสนับสนุนเครื่องมือ สื่อทัศนะที่ที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มพูนทักษะในด้านการเรียนรู้ภาษาไทยได้เร็วขึ้น

ด้านสิ่งแวดล้อม

เกษตรกรผู้ที่ได้รับการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตจากทางโครงการฯ (เช่น กล้าพันธุ์ไม้ผล หรือกาแฟ เมล็ดพันธุ์ บัญ) ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขข้อตกลงที่ว่าเกษตรกรจะปฏิบัติตามการเพาะปลูกแนวอนุรักษ์ที่โครงการฯ แนะนำ ทางโครงการฯ ได้รับความช่วยเหลือจากกรมพัฒนาที่ดินในการกำหนดรูปแบบการใช้ที่ดินที่เหมาะสม รูปแบบการใช้ที่ดินที่เสนอแนะจะเป็นข้อพิจารณาที่สำคัญในการทำงานกับชาวบ้านในการพัฒนาวิถีปฏิบัติจัดการกับลุ่มน้ำขนาดเล็กโดยไม่ขัดต่อข้อจำกัดทางด้านภูมิประเทศ และนิเวศวิทยา

นอกจากนี้ทางโครงการฯ ยังจะให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม รวมทั้งจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความตระหนักรู้ในด้านสิ่งแวดล้อมด้วย (เช่น การจัดทัศนศึกษาไปยังพื้นที่โครงการที่ดำเนินงานได้ผลดี ด้านการเกษตรแบบอนุรักษ์ ด้านการวางแผนใช้ที่ดินโดยชุมชน และการฟื้นฟูสภาพป่าไม้)

ทางโครงการฯ คาดว่าด้วยวิธีการทำงานควบคู่ไปทั้งสามด้าน (การศึกษา การผลิตอาหารให้เพียงพอแก่การบริโภค และการตกลงให้ชุมชนเป็นผู้วางแผน และจัดการใช้ที่ดิน) จะมีผลดีอย่างมากต่อการช่วยแก้ไขปัญหาสังคมสิ่งแวดล้อมในพื้นที่โครงการ

ด้านการปศุสัตว์

จากประสบการณ์ของโครงการพัฒนาต่าง ๆ พบว่าการพัฒนาด้านปศุสัตว์สามารถช่วยปรับปรุงระดับรายได้และภาวะโภชนาการของชาวบ้านได้เป็นอย่างมาก ทางโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่จึงมุ่งให้ความช่วยเหลือเป็นอันดับแรกในด้านการจัดวัคซีนแก่สัตว์และด้านการปรับปรุงวิถีจัดการเลี้ยงไก่และสุกร (ในกรณีหลัง อาจจะมีส่วนช่วยให้สภาพสุขาภิบาลของหมู่บ้าน และอนามัยของชาวบ้านดีขึ้นไปด้วย) สำหรับการสนับสนุนในอันดับรองลงไป ได้แก่ การให้องค์การพัฒนาเอกชนที่เหมาะสมเข้ามาช่วยในการสนับสนุนด้านสัตว์ใหญ่

หน่วยงานองค์กรพัฒนาภาคเอกชน

โดยความเห็นชอบของผู้จัดการโครงการฯ และผู้อำนวยการโครงการฯ ทางโครงการฯ จะให้การสนับสนุนต่อหน่วยงานองค์กรพัฒนาภาคเอกชน (NGO) ซึ่งดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับงานโครงการฯ ภายในพื้นที่โดยจะดำเนินการทำข้อตกลงให้เงินทุนช่วยเหลือโดยตรงเป็นระยะยาว (2-2 ปีครึ่ง)

เป็นที่คาดว่าหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐจะเข้ามาดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านพัฒนาบุคคล แต่สำนักงานประสานงานฯ ก็พยายามที่จะหาทางขอความร่วมมือจากองค์กรพัฒนาภาคเอกชน (NGO) ดังกล่าวเพื่อดำเนินงานด้านอื่น ๆ เช่น การป้องกันการติดยาเสพติด การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถนะผู้เสพยาเสพติด

สำนักงานประสานงานฯ จะแจ้งให้ทางอำเภอและจังหวัดทราบเพื่อให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับงานที่จะดำเนินร่วมกับองค์กรพัฒนาภาคเอกชน (NGO) และหน่วยงานที่จะต้องประสานกิจกรรมส่วนที่ได้รับความช่วยเหลือจากโครงการกับทางฝ่ายอำเภอและจังหวัด โดยอาศัยแผนปฏิบัติงานประจำปี ทั้งนี้ การให้ความช่วยเหลือจากโครงการแก่องค์กรพัฒนาของเอกชน (NGO)

การปกครอง

โครงการฯ จะให้การสนับสนุนเพื่อยกระดับหมู่บ้านที่มีความพร้อมนั้นให้พื้นฐานเป็นหมู่บ้านถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนั้น ยังจะให้การสนับสนุนเพื่อพัฒนาคณะกรรมการร่วมระหว่างหมู่บ้านในแต่ละพื้นที่ของโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมความเป็นผู้นำ และทักษะในการจัดการของกรรมการ คณะกรรมการฯ ดังกล่าวจะร่วมกันทำงานวางแผนการใช้พื้นที่ลุ่มน้ำขนาดเล็กซึ่งตั้งอยู่คาบเกี่ยวกับบริเวณพื้นที่หลายหมู่บ้าน

ด้านบำบัดผู้ติดยาเสพติด

โครงการฯ จะร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานภาคเอกชนอื่น ๆ ในการศึกษาหาความเป็นไปได้ที่จะใช้รูปแบบการบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติดที่ดีขึ้น ซึ่งไม่เพียงแต่จะมุ่งเน้นการฟื้นฟูสภาพร่างกายเท่านั้น แต่ยังจะครอบคลุมถึงการฟื้นฟูสภาพจิตใจและการปรับตัวกลับสู่สังคมของผู้เคยติดยาเสพติดอีกด้วย นอกจากนี้โครงการฯ ยังให้ความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการให้ความรู้เพื่อป้องกันการติดยาเสพติด

ข. 7 การประสานงาน

ในการดำเนินงานสนับสนุนหน่วยงานของรัฐภายในกรอบของโครงการฯ โดยมีรายละเอียดด้านต่าง ๆ ตามที่กล่าวไว้ จะมีสำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบด้านการประสานงานทั้งหมดระหว่าง UNDCP UNDP/OPS และหน่วยราชการต่าง ๆ ที่ร่วมปฏิบัติโครงการ โดยมีผู้ประสานงานโครงการเป็นหัวหน้าสำนักงาน สำนักงานนี้สังกัดสำนักงาน ป.ป.ส. ในขณะที่ผู้ประสานงานโครงการจะได้รับการช่วยเหลือและคำปรึกษาจากที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการของ UNDCP ซึ่งปฏิบัติงานรับผิดชอบในนาม UNDP/OPS แทนที่ปรึกษาฝ่ายสนามของ UNDCP กรุงเทพฯ

ทางโครงการฯ จะจัดจ้างผู้ประสานงานสนามประจำอำเภอ ๆ ละหนึ่งนาย ทำงานติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานสำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ระดับจังหวัด กับสำนักงานผู้จัดการโครงการฯ ในเรื่องการปฏิบัติงานตามแผนที่ได้รับการอนุมัติ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมโครงการได้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานที่ได้รับอนุมัติ ช่วยดำเนินการให้ทาง UN สามารถส่งเงินงบประมาณหรือความช่วยเหลือใด ๆ มายังฝ่ายปฏิบัติได้อย่างทันการ ติดตามงานในพื้นที่โดยประสานงานกับผู้จัดการโครงการฯ และทำหน้าที่เป็นตัวแทนสำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ในระดับอำเภอ ตลอดจนเข้าร่วมประชุมในระดับอำเภอและจังหวัด ในฐานะผู้สังเกตการณ์

ข. 8 ความพยายามของหน่วยงานราชการในการพัฒนาพื้นที่โครงการ

ทางรัฐบาลไทยได้จัดตั้งระบบให้บริการด้านสาธารณสุขและการศึกษาไว้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งปัจจัยทางโครงสร้างพื้นฐานเสริมกำลังอย่างมากเพียงพอ แต่ในด้านส่งเสริมการเกษตรนั้นยังคงมีปัญหาเนื่องจากยังหาข้อยุติไม่ได้เกี่ยวกับการยอมให้มีการตั้งถิ่นฐานครัวเรือนและการรับรองอย่างเป็นทางการให้สามารถดำเนินกิจกรรมการเกษตรได้อย่างถาวรบนพื้นที่สูง ในระหว่างนี้ กรมประชาสงเคราะห์จะรับผิดชอบดำเนินการให้บริการด้านส่งเสริมการเกษตรแก่ชาวเขาในพื้นที่สูงไปพลางก่อน

จนกว่าทางกรมส่งเสริมการเกษตรจะเข้ามาดำเนินการแทนในลักษณะงานประจำ ดังนั้น ในขณะนี้ กรมประชาสัมพันธ์จึงเป็นหน่วยงานหลักที่ช่วยเหลือด้านงานส่งเสริมการเกษตร แม้ว่าทางกรมฯ จะขาดผู้ปฏิบัติงานที่ชำนาญการด้านเกษตร ทางโครงการจะช่วยแก้ไขปัญหานี้ โดยการให้การฝึกอบรม แก่บุคลากรของกรมประชาสัมพันธ์ตามความเหมาะสม และ (ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อ ข.4) ในขณะเดียวกันพยายามให้กรมส่งเสริมการเกษตรได้เข้ามามีส่วนร่วมในฐานะเป็นหน่วยงานเหมาะสม ที่จะเข้ามาช่วยเหลือด้านวิชาการ และงานส่งเสริมบนพื้นที่สูงในระยะยาว

สำหรับบริการของรัฐด้านสาธารณสุขและการศึกษานั้นแม้ว่าจะค่อนข้างเป็นระบบที่ดี กว่าด้านอื่น ๆ แต่ก็ทำได้ไม่เต็มที่ภายในพื้นที่ของโครงการฯ เนื่องจากจะแสวงหาบุคลากรที่สมัคร ใจไปและอยู่ ณ ที่ห่างไกลทุรกันดารเช่นนั้นได้ยากมาก

ค. วัตถุประสงค์ ผลงาน และกิจกรรม

วัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาโดยทั่วไป ตามที่กำหนดไว้ในเอกสารข้อตกลงโครงการ ตั้งแต่แรกยังคงถือใช้เป็นหลักในการดำเนินงานของโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่กล่าวคือ เพื่อ ให้ประชากรส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ซึ่งได้รับการเลือกให้เป็นพื้นที่ของโครงการมีมาตรฐานความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้น และได้รับสิ่งจำเป็นพื้นฐานอย่างเพียงพอ ทั้งด้านโภชนาการ สุขภาพอนามัยและการ ศึกษา ในขณะเดียวกันก็สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสอดคล้องกับสภาพสังคมและธรรมชาติที่แวดล้อม ตนนั้นดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์เฉพาะ

วัตถุประสงค์เฉพาะที่จะกล่าวต่อไปนี้จะจัดลำดับตามกรอบแนวทางของแผนแม่บท เพื่อ การพัฒนาชุมชน สิ่งแวดล้อมและการควบคุมพืชเสพติดบนพื้นที่สูง

ด้านการเมือง การปกครอง

1. ประชากรในพื้นที่โครงการทั้ง 100% จะได้รับการสำรวจเพื่อลงทะเบียน และสำมะโนครัว ทั้งนี้เพื่อกรมการปกครองจะได้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบ เพื่อให้สัญชาติไทยแก่ประชากรชาวเขา
2. ทุก ๆ หมู่บ้านที่เข้ากฎเกณฑ์การเป็นหมู่บ้านตามกฎหมาย จะได้รับการเสนอเรื่องให้กรมการปกครองดำเนินการจัดตั้งให้มีฐานะเป็นหมู่บ้านอย่างถูกต้องต่อไป
3. กลุ่มชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมการหมู่บ้าน จะสามารถทราบถึงปัญหาและติดต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ถูกต้องเหมาะสมด้วยตนเองเมื่อมีโรคภัยเกิดแก่พืช สัตว์ หรือคน
4. กลุ่มชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมการหมู่บ้านจะสามารถจัดการและบำรุงรักษาถนนเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน ระบบน้ำกินน้ำใช้ ตลอดจนอาคารโรงเรียนที่ชาวบ้านสร้างขึ้นได้ด้วยตนเองโดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยราชการที่เหมาะสม
5. กลุ่มหมู่บ้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งกรรมการหมู่บ้านจะจัดการและติดตามให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่วางแผนไว้
6. แผนพัฒนาหมู่บ้านอย่างน้อย 2 โครงการจากแต่ละพื้นที่ของโครงการฯ จะได้รับการบรรจุในแผนสภาพตำบล
7. สตรีชาวเขาจะต้องเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากกิจกรรมโครงการเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 - 35 ของประชากรในพื้นที่โครงการ

ด้านเศรษฐกิจและสังคม

1) การเกษตร

8. การปรับปรุงการผลิตให้มีอาหารเพียงพอเลี้ยงตนเองดีขึ้นในชุมชนทั้ง 27 หมู่บ้าน ในพื้นที่ห้วยทรายเหลืองและพื้นที่แม่ฮ่อง จะช่วยลดภาวะข้าวไม่เพียงพอแก่การบริโภคลงร้อยละ 10 ภายในสิ้นปี 2535 นั่นคือผลผลิตข้าวจะเพิ่มขึ้น 22,000 กก. ในพื้นที่ห้วยทรายเหลือง และเพิ่มขึ้น 47,000 กก. ในพื้นที่แม่ฮ่อง
9. พื้นที่นาจำนวนถึง 50 ไร่ และ 100 ไร่ในพื้นที่ห้วยทรายเหลืองและพื้นที่แม่ฮ่องตามลำดับจะได้รับการพัฒนาขึ้น รวมทั้งการสร้างฝายและคลองส่งน้ำ*
10. แนะนำและส่งเสริมพืชเพื่อการตลาด ร้อยละ 15 ของเกษตรกรในพื้นที่เพื่อให้เป็นรายได้ทดแทนการปลูกฝิ่น
11. ลดอัตราการตายของสัตว์ปีกลงไม่ให้เกินร้อยละ 20 สุนัขลงไม่ให้เกินร้อยละ 10 ต่อปี และโค กระบือ ไม่ให้เกินร้อยละ 5 ต่อปี
12. เพิ่มจำนวนโคกระบือโดยการจัดตั้งกองทุน โค กระบือ และปรับปรุงระบบการจัดการไม่น้อยกว่า 5 หมู่บ้านในพื้นที่ห้วยทรายเหลือง ไม่น้อยกว่า 8 หมู่บ้านในพื้นที่แม่ฮ่อง

* (เป้าหมายจริง ๆ สำหรับกิจกรรมดังกล่าวจะต้องพิจารณาอีกครั้งหลังจากทำการสำรวจเพื่อตรวจสอบพื้นที่ที่อาจใช้ประโยชน์ได้ ตัวเลขข้างต้นเป็นเพียงการประมาณการจากข้อมูลสำรวจอย่างคร่าว ๆ และศึกษาจากแผนที่ตลอดจนภาพถ่ายที่มีอยู่)

13. สนับสนุนการเลี้ยงปลาจำนวน 7% ของครัวเรือนทั้งหมด

2) รายได้นอกภาคเกษตร

14. ส่งเสริมรายได้นอกภาคเกษตรแก่กลุ่มแม่บ้านและกลุ่มเยาวชนเพื่อทำกิจกรรม
เพิ่มรายได้ในแต่ละพื้นที่ จำนวน 4 กลุ่ม

หมายเหตุ : ถ้างานส่งเสริมการเกษตรสามารถดำเนินต่อไปได้อีก 2 หรือ 3 ปี หลังจาก
โครงการสิ้นสุดลง ในเดือนธันวาคม 2536 เกษตรกรจำนวนมากจะสามารถ
พัฒนาพื้นที่ทำกินให้อยู่ในระบบเกษตรถาวรเชิงอนุรักษ์ได้ รวมทั้งได้เรียนรู้ถึง
การใช้ตลาดและข่าวสารการตลาดมาพิจารณากำหนดพืชที่จะปลูก ตลอดจน
ทราบว่าควรติดต่อหน่วยราชการหรือหน่วยงานอื่นใดเพื่อที่จะขอคำแนะนำด้าน
ส่งเสริมการเกษตรต่อไป

3) การศึกษา

15. เพื่อเพิ่มความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยและอ่าน/เขียนหนังสือไทย ให้มากขึ้น
ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาไทยของผู้ใหญ่ในพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม และ
อำเภอมก๋อย

	เข้าใจ/พูดได้		อ่าน/เขียน		หมายเหตุ จำนวนชาวเขาทั้งหมด
	ปัจจุบัน	เป้าหมาย	ปัจจุบัน	เป้าหมาย	
แม่แจ่ม	575	775	81	201	1,439
อมก๋อย	124	550	0	120	2,408

เกณฑ์การวัด

ความสามารถในการพูดคุย/เข้าใจภาษาไทย :- จำนวนคนที่อายุเกิน 10 ปี ที่สามารถพูดคุยด้วยภาษาไทยได้ถึงปัญหาและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน (เช่น อนามัย เกษตร ความต้องการของชุมชน) ความสามารถในการอ่าน/เขียนภาษาไทย :- จำนวนคนที่อายุเกิน 15 ปี ที่สามารถอ่านข้อความง่าย ๆ ในภาษาไทยได้เข้าใจและสามารถที่จะเขียนกรอกข้อความลงในแบบฟอร์มของทางราชการที่จำเป็นได้

16. ลดอัตราการสอบตกในชั้นประถมปีที่ 1 และปีที่ 2 ให้เหลือน้อยกว่าร้อยละ 10 และ ร้อยละ 5 ตามลำดับ โดยเพิ่มหรือรักษาจำนวนครู รวมทั้งให้การฝึกอบรมก่อนและหลังบรรจุในตำแหน่ง เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการสอนของครู

17. ความสามารถในการติดต่อสื่อสารกันด้วยภาษาไทยจะได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นโดยสตรีชาวเขาร้อยละ 25 และร้อยละ 15 ในพื้นที่ห้วยทรายเหลืองและพื้นที่แม่ฮ่องตามลำดับ สามารถเข้าใจและสื่อสารกันด้วยภาษาไทย หรือไทยเหนือได้

18. ประมาณร้อยละ 50 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาจะเป็นผู้หญิง

4) สาธารณสุข

19. จำนวนผู้ยอมรับการวางแผนครอบครัวในพื้นที่ห้วยทรายเหลือง จะเพิ่มขึ้นมากกว่าระดับปัจจุบันอย่างน้อยร้อยละ 50 (ถึงระดับร้อยละ 25 ของคู่สามี - ภรรยา) และในพื้นที่แม่ฮ่องจะมีผู้ยอมรับการวางแผนครอบครัว 85 ราย หรือเฉลี่ย 5 รายต่อชุมชนแต่ละแห่ง

20. อัตราการตายของทารกจะลดลงจากระดับ 20 รายต่อพันคน ให้เหลือ 15 รายต่อพันคน โดยปรับปรุงการดูแลแม่และเด็ก (รวมทั้งการฉีดวัคซีนคุ้มกันโรคแก่เด็ก) และปรับปรุงโภชนาการเด็กเล็ก

21. ผู้ติดยาเสพติดในประมาณ 130 รายในพื้นที่ห้วยทรายเหลืองและประมาณ 100 ราย ในพื้นที่แม่ฮ่อง จะได้รับการบำบัดรักษาโดยจะมีการติดตามดูแลผลซึ่งดำเนินการในระดับหมู่บ้านและอำเภอ
22. การรับเชื้อมาลาเรียจะลดน้อยลงไม่เกินร้อยละ 2 ของประชากรทั้งหมด
23. โรคเกี่ยวกับทางเดินอาหารจะลดลงเหลือร้อยละ 10 โดยการปรับปรุงการสุขาภิบาลสำหรับพื้นที่ที่มีน้ำเพียงพอให้สร้างส้วมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30 ของครัวเรือนทั้งหมด ตลอดจนให้ความรู้แก่ชาวบ้านในการดูแลป้องกันสุขภาพ

5) โครงสร้างพื้นฐาน

24. ระบบน้ำอุปโภคที่หมู่บ้านดำเนินการเองจะได้รับการจัดขึ้นในชุมชนไม่น้อยกว่า 7 แห่งของพื้นที่แม่ฮ่องและปรับปรุงให้ดีขึ้น 4 หมู่บ้านในพื้นที่ห้วยทรายเหลืองด้วยความร่วมมือกับชาวบ้าน
25. มีการบำรุงรักษาสภาพถนนในพื้นที่โครงการฯ ให้ดีเพียงพอที่จะใช้การได้ตลอดฤดูหนาวและฤดูแล้ง

ด้านสิ่งแวดล้อม

26. เกษตรกรในพื้นที่ร้อยละ 10 ได้ปรับระบบการเพาะปลูกแนวอนุรักษ์ที่โครงการฯ แนะนำให้เข้ากับสภาพที่ทำกินของตนได้หลังทำการเพาะปลูกแล้ว 2 ปี หรือภายในสิ้นปี 2536 (เกษตรกร 22 และ 53 ราย ในพื้นที่ห้วยทรายเหลืองและแม่ฮ่องตามลำดับ

27. พื้นที่จำนวน 300 ไร่ ในพื้นที่ห้วยทรายเหลือง และ 200 ไร่ ในพื้นที่แม่ฮ่อง
ซึ่งเป็นบริเวณสูงชันจะได้รับการปรับสภาพคืนสู่ป่าธรรมชาติโดยการปล่อยให้
ต้นไม้เติบโตขึ้นใหม่เอง หรือโดยการปลูกทดแทนด้วยพันธุ์ไม้ยืนต้นที่เหมาะสม*

* เป้าหมายที่เป็นจริง ขึ้นอยู่กับการสำรวจพื้นที่จริง ๆ ว่ามีพื้นที่ให้ดำเนินการเท่า
ใด ตัวเลขข้างต้น กำหนดขึ้นตามข้อมูลสำรวจอย่างคร่าว ๆ รวมทั้งศึกษาจากแผนที่ และภาพถ่าย
ต่าง ๆ

ตารางที่ 3 ตารางกิจกรรมพัฒนาพื้นที่ห้วยทรายเหลือง ตำบลแม่ศึก และตำบลปางหินฝน
อำเภอแม่แจ่ม
วัตถุประสงค์

ด้านการเมืองและการปกครอง

ผลงาน

กิจกรรม

1. การสำรวจสำมะโนครัวและลง มีจำนวนประชากรที่มีสัญชาติไทย สํารวจและจัดทำทะเบียน
สัญชาติทุกกรณีที่เกิดขึ้น
2. การยกระดับให้เป็นหมู่บ้าน
ตามกฎหมาย
3. กลุ่มชุมชนรู้ว่าจะติดต่อกับใคร ปรับปรุงการรายงานข้อมูลหมู่บ้าน ฝึกอบรมกรรมการหมู่บ้าน
และอย่างไรได้เมื่อมีปัญหา (สถิติประชากรการเกิดโรคระบาด และกลุ่มติดต่อกับทางอำเภอ
เกี่ยวกับหมู่บ้าน ในคน สัตว์ และพืช) หรือสถานที่ราชการอื่น ๆ
4. ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานที่ชุมชน กรรมการหมู่บ้านกำหนดผู้รับผิดชอบ ฝึกอบรมโดยปฏิบัติการซ่อม
จัดการเอง ในการจัดการดูแลถนน ระบบน้ำอุป
โภค บริโภค โรงเรียน ที่ประชุม
และฉางของหมู่บ้าน โรงเรียน ที่ประชุม และ
ฉางของหมู่บ้าน

ฝึกให้รู้จักจัดหาวัสดุในต้นทุน
แบบประหยัดเพื่อซ่อมแซมสิ่ง
ต่างๆ ของหมู่บ้านและรู้จัก
ติดต่อหน่วยราชการเพื่อขอ
ความช่วยเหลือเมื่อหมู่บ้าน
ทำเองไม่ได้

5. แผนการใช้ที่ชุมชนจัดการเอง การกำหนดปฏิทินการดำเนินงานประจำปี ฝึกอบรมการใช้แผนและห็นจำลอง
- ประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายอำเภอและหน่วยราชการอื่น เพื่อพิจารณาแผนและปัญหาต่าง ๆ
6. มีแผนพัฒนาหมู่บ้านรวมอยู่ในแผนพัฒนาตำบลในระบบ กชช. แผนการพัฒนาปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานและสถาบันของหมู่บ้าน ฝึกอบรมและปฏิบัติการ
- กำหนดแผน
 - ชี้แจงรายละเอียด
 - ชี้แจงเหตุผล
- บรรจุแผนหมู่บ้านในแผนพัฒนาตำบล
7. สตรีชาวเขาเป็นผู้รับประโยชน์อย่างน้อยร้อยละ 25-30 ของผู้รับทั้งหมด แผนงานของอำเภอและของโครงการที่จะนำไปสู่เป้าหมายดังนี้ กิจกรรมทัศนศึกษา และฝึกอบรมด้านเกษตรและอื่นๆ รวมสตรีชาวเขาด้วย
- ด้านเศรษฐกิจและสังคม
- 1) การเกษตร
8. เพิ่มผลผลิตข้าว 22,000 กก. ข้าวไร่ผลผลิตขึ้นถึงระดับ ทัศนศึกษาในหมู่บ้านที่ปลูกข้าวไร่พันธุ์ข้าวหอ และข้าวไร่พันธุ์อื่น ๆ
- ภายในปี 2536 160-200 กก./ไร่
- ศึกษาความต้องการข้าวไร่พันธุ์ดีของหมู่บ้าน

จัดหาพันธุ์ข้าว

เตรียมแปลง รวมทั้งใช้
วิธีการอนุรักษ์

ติดตามควบคุมโรคศัตรู
พืช ให้คำแนะนำส่งเสริม
ที่เหมาะสม

เก็บเกี่ยวผลผลิตและส่ง
คืนพืชผลตามข้อตกลง
แก่ธนาคารข้าว

9. เพิ่มผลผลิตข้าวโดยพัฒนาพื้นที่ พัฒนาพื้นที่ข้าวนาดำและให้
พื้นที่ปลูกข้าวนาดำ 50 ไร่ คำแนะนำส่งเสริม
ภายในปี 2536

การพัฒนาที่ดินทำการสำรวจ
พื้นที่และเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
การเกษตรทำการสอบ
ความเป็นไปได้ของพื้นที่ที่
จะได้รับการพัฒนาให้สอดคล้อง
กับพื้นที่ลุ่มน้ำต่าง ๆ
จัดทำข้อตกลงภายในของ
หมู่บ้านในสิทธิการใช้พื้นที่
นาข้าวที่พัฒนา

จัดทำขึ้นที่

สร้างคลองส่งน้ำชล

ประทาน

ปลูกข้าวนาดำ

ติดตามควบคุมโรคและ

ศัตรูพืช

ให้คำแนะนำส่งเสริม

เพื่อแก้ไขปัญหา

เก็บเกี่ยวผลผลิตและส่ง

คืนพืชผลตามข้อตกลง

10. ส่งเสริมการปลูกพืชรายได้ มีการปลูกพืชเศรษฐกิจเพื่อ
ที่เหมาะสม เป็นรายได้

กำหนดชนิดพืชรายได้ที่

ปลูกให้เหมาะสมกับสภาพ

ดิน ภูมิอากาศและตลาด

ร่วมกับภาคเอกชนเพื่อให้

รองรับด้านการตลาด

สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่

จำเป็นและเรียกเก็บคืน

11. ลดอัตราการตายของสัตว์ ให้หมู่บ้านมีอาหารโปรตีนจาก สำนักรงานผู้อำนวยการ
ปีกเหลือไม่เกินร้อยละ 20 สัตว์มากขึ้น โครงการและสำนักงาน
ต่อปีสุกรไม่เกินร้อยละ 10 ประสานงานโครงการ
ต่อปี วัวและกระบือไม่เกิน ร่วมกำหนด ติดต่อองค์การ
ร้อยละ 5 ต่อปี พัฒนาเอกชนที่เหมาะสมที่
จะเข้าร่วมโครงการ
- ลดความเสี่ยงต่อการเกิด จัดซื้อวัคซีนสัตว์เพียงพอ
โรคภัยของชาวบ้าน สำหรับฉีดแก่สัตว์ไม่น้อย
กว่าร้อยละ 80 ของสัตว์
ในพื้นที่
- ฝึกอบรมอาสาสมัครปศุ-
สัตว์ในการฉีดวัคซีนแก่สัตว์
เล็ก
- ให้การฉีดวัคซีนแก่สัตว์ไม่
น้อยกว่าร้อยละ 80 ของ
สัตว์ทั้งหมดในพื้นที่
12. เพิ่มปริมาณสัตว์ใหญ่ มีธนาคารโค กระบือ จัดหาแม่โค-กระบือวัย
ประจำหมู่บ้าน เจริญพันธุ์ให้ราษฎรนิยม
เพื่อผลิตลูกโค-กระบือ
ในลักษณะธนาคารโค-
กระบือ

13. ส่งเสริมการเลี้ยงปลา ให้ชาวเขามีอาหาร เลือกเกษตรกรที่สนใจให้
37 หลังคาเรือน ไปรับจากปลาไว้บริโภค คำแนะนำและฝึกอบรมสนับสนุนเพาะพันธุ์ปลาแล้วให้
ชาวเขาขุดบ่อด้วยตัวเอง
- 2) รายได้นอกภาคเกษตร
14. กระจายแหล่งรายได้ ศึกษาตลาดและกลยุทธ์ การตลาด ศึกษาหนทางการทำสินค้า
หัตถกรรมและสินค้าแปรรูป
เกษตร
- มีการผลิตและขายสินค้า ทำขึ้นในห้องถื่น ส่งเสริมทักษะที่อาจทำ
รายได้ช่วยติดต่อ เชื่อมโยง
กับตลาด
- 3) การศึกษา
15. ความสามารถในการสื่อสาร ให้มีครู กศน. 10 คน คัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นครู
ภาษาไทยร้อยละ 30 ของ ให้มีครูนิเทศก์ 2 คน ฝึกอบรม
ประชากร จัดหาวัสดุสร้างอาคาร
พูด/เข้าใจได้ร้อยละ 20 สร้างอาคาร 10 แห่ง ที่ไม่มีในหมู่บ้าน
ของประชากรอ่านออกเขียน ได้ 200 คน เข้าใจ/พูดไทย
ได้ 120 คน รู้จักหนังสือไทย ชาวบ้านก่อสร้างอาคาร
เลือกและกระตุ้นให้ชาว
บ้านสนใจเข้ารับการ
ศึกษา

	ดำเนินการเรียนการสอน ในและนอกระบบแก่สตรี ชาวเขา
สนับสนุนอุปกรณ์โสตทัศนพร้อม ระบบพลังงานจากเซลล์แสง อาทิตย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการเรียนการสอน	จัดหาระบบพลังงานจากเซลล์ แสงอาทิตย์พร้อมอุปกรณ์โสต ทัศนและนำไปใช้ในการเรียน การสอนทั้งในชั้นเรียนและ การสื่อสารให้ความรู้ภายใน หมู่บ้าน
มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่าง เพียงพอในการสอน	สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ทำ โต๊ะเรียน
มีวัสดุอุปกรณ์เหมาะสมเพียง พอแก่จำนวนนักเรียน	จัดซื้อตำราและอุปกรณ์การ สอนแก่ครูรวมทั้งอุปกรณ์การ เรียนแก่นักเรียน
16. รักษาอัตราครู	ให้การฝึกอบรมระหว่าง ประจำการ
17. สตรีชาวเขาร้อยละ 15 พูดคุยเป็นภาษาไทยได้	สอนภาษาไทยแบบไม่เป็น ทางการแก่สตรีชาวเขาที่ บ้านและไร่
	จัดชั้นเรียนกลุ่มเล็กแก่ สตรีชาวเขาที่สนใจ

18. นักเรียนร้อยละ 30 เป็น แผนปฏิบัติการของโรงเรียน
เด็กหญิงชาวเขา
รณรงค์ให้ความรู้แก่ผู้
ปกครองและเด็กหญิงใน
วัยเรียน
- 4) สาธารณสุข
19. กลุ่มสมรสในวัยเจริญพันธุ์ร้อยละ 25 ยอมรับการวางแผน
ครอบครัว
รณรงค์เพื่อสร้างความ
ตระหนักและให้ความรู้
ให้บริการหน่วยสาธารณสุข
เคลื่อนที่
ติดตามปัญหาและการ
ร้องเรียน
20. ลดอัตราการตายของทารก
ลงเหลือไม่น้อยกว่า 15/1000
ให้การดูแลแม่และเด็กอย่าง
ต่อเนื่อง
- โภชนาการ
- อนามัย สุขาภิบาล
- ติดตามการเจริญเติบโต
ของเด็ก
ให้การฉีดวัคซีนคุ้มกันโรคเด็ก
21. บำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด
130 ราย
สาธารณสุขอำเภอและโรง
พยาบาล อำเภอกำหนดวิธี
การบำบัดรักษาแก่ผู้ป่วย
ทบทวนคุณภาพการรักษาในแต่ละ
วิธีดูว่าการรักษาในสถาน
พยาบาลกับในหมู่บ้านอย่างไร
เหมาะสม

- จัดเตรียมชุมชน
- คณะกรรมการหมู่บ้านรับผิดชอบ
ติดตามดูแลผู้ป่วยหลังการบำบัด
รักษาแล้วในหมู่บ้าน
- ทำการบำบัดรักษา
ให้คำแนะนำในการฟื้นฟู
สภาพ
- กรรมการหมู่บ้านและสาธารณสุข
ชุมชนติดตามผล
22. การติดเชื้อมาลาเรียน้อย
กว่าร้อยละ 2 ของจำนวน
ผู้ติดเชื้อทั้งหมด
- ดำเนินกิจกรรมควบคุมและป้องกัน
การระบาดของโรคมาลาเรียใน
ทุกหมู่บ้านของพื้นที่ห้วยทรายเหลือง
- ฝึกอบรมอาสาสมัคร
มาลาเรีย
ฉีดพ่นยาเป็นระยะ
- แนะนำการป้องกันอื่นๆ
23. ลดอัตราการเกิดโรคเกี่ยวกับ
ทางเดินอาหาร
- แผนงานของสาธารณสุขและ
หมู่บ้านในการปรับปรุงสุขาภิบาล
- ให้ความรู้ด้านสุขอนามัย
สร้างเสริมให้มีจำนวนไม่
น้อยกว่าร้อยละ 50
(ขึ้นอยู่กับความพร้อมและ
ความเหมาะสม)
- สาธารณสุข และ กศน.
ช่วยกันให้ความรู้ในการ
ใช้และรักษาสุข

- ปรับปรุงสุขาภิบาลสัตว์
และสุขาภิบาลหมู่บ้านด้วย
มาตรการอื่น ๆ
- 5) โครงสร้างพื้นฐาน
24. ระบบน้ำอุปโภคบริโภค
จัดการดูแลโดยชุมชน
25. เส้นทางคมนาคม
- สำรวจการจัดซื้อท่อน้ำ
และปูนซีเมนต์ของหมู่บ้าน
และโครงการ
- ชุมชนทำการจัดสร้างและ
ดูแลรักษา
- สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการ
สร้างและบำรุงรักษา
สะพาน ถนน ตามที่คณะ
กรรมการบริหารและ
ประธานงานฯ อนุมัติ
- ด้านสิ่งแวดล้อม
26. เกษตรกร 22 ราย ปรับใช้ ให้ใช้รูปแบบการเกษตรที่ได้ผลดี
ระบบเพาะปลูกแบบอนุรักษ์ และดำรงสภาพแวดล้อม
ตามที่แนะนำได้ภายในปี ที่ดีขึ้นภายในลุ่มน้ำขนาดเล็ก
- ทำความเข้าใจกับชาวบ้าน
ให้คำแนะนำส่งเสริมและ
ความช่วยเหลือต่าง ๆ
- 2536

โครงการฯ ให้ความช่วย
เหลือจัดหาพันธุ์พืช
คลุมดิน พืชตระกูลถั่ว ไม้
ผลและปัจจัยต่าง ๆ เพื่อ
การเพาะปลูกระบบพืชล้มลุก

27. ลดการใช้พื้นที่ไร่เลื่อนลอย เดิม	ข้อตกลงเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน	กำหนดพื้นที่เพาะปลูกถาวร
		จัดทำข้อตกลงระหว่าง หมู่บ้าน อำเภอ กรม ป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน เพื่อค่อย ๆ ทำพื้นที่สูง ชั้นกลับคืนสู่สภาพป่า ทำ พื้นที่ที่มีความลาดชันน้อย เป็นพื้นที่ไม้ผลถาวร พื้นที่แปลงหญ้า และพื้นที่ พืชไร่ตามแนวทางที่กรม พัฒนาที่ดินแนะนำ พัฒนาความสามารถของคณะ กรรมการหมู่บ้านในการ ติดตามควบคุมการใช้ที่ดิน ให้เป็นไปตามข้อตกลง

ง. การสนับสนุนจากโครงการ

ทางโครงการฯ จะให้การสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์
โดยทั่วไปและวัตถุประสงค์ปัจจุบัน รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ด้านจัด
จ้างบุคลากร และด้านการฝึกอบรม

ง. 1 บุคลากร

เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในพื้นที่

โดยปกติแล้วจังหวัดและอำเภอซึ่งเป็นส่วนราชการที่รับผิดชอบการดำเนินงานโครงการ

มีขีดความสามารถเพียงพอที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามปกติของจังหวัดและอำเภอได้อยู่แล้ว แต่เมื่อมีโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ จังหวัดและอำเภออาจมีความจำเป็นต้องมีกำลังเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นด้วย การที่กำลังเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ จะเพิ่มขึ้นได้นั้น ในแผนพัฒนาของโครงการที่จัดทำขึ้นจะต้องคำนึงถึงกำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณว่าจะเพิ่มขึ้นเท่าไร ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนชาติอย่างถูกต้องต่อไป และเพื่อช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการขยายบริการด้านต่าง ๆ ของรัฐที่เกิดขึ้นในพื้นที่โครงการฯ จะมีอยู่ตลอดไป จึงควรต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษที่จะดำเนินการในเรื่องนี้ อย่างไรก็ตามจะต้องรอเป็นเวลา 2 - 3 ปี ดังนั้นโครงการฯ จึงต้องพยายามแก้ปัญหาไปก่อน ทั้งนี้โครงการฯ อาจจะใช้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสนามต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วในพื้นที่โครงการจากหน่วยงานต่อไปนี้

- เจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรจากศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา และบางส่วนจากสำนักงานเกษตรจังหวัด (เกษตรตำบล) หรือจากกรมพัฒนาที่ดิน
- เจ้าหน้าที่จากกรมป่าไม้ ในกรณีที่มีหน่วยพัฒนาดินน้ำตั้งอยู่ในพื้นที่ของโครงการ
- ครูจากสำนักงานประถมศึกษา และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- หน่วยราชการอื่น ๆ ที่เข้าไปดำเนินงานในพื้นที่ในลักษณะหน่วยเคลื่อนที่ โดยเป็นเจ้าหน้าที่จากอำเภอและจังหวัด

ในกรณีอัตราากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสนามของหน่วยราชการมีไม่เพียงพอ ทางโครงการอาจจำเป็นต้องจัดจ้างเจ้าหน้าที่ เพื่อเสริมกำลังบุคลากรเป็นการชั่วคราวและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องนั้น ต้องพยายามบรรจุลงจ้างชั่วคราวเข้าประจำการเมื่อมีตำแหน่งว่างต่อไป และถ้าเป็นไปได้ในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ควรคัดเลือกบุคลากรที่เป็นชาวเขา หรือสามารถพูดภาษาชาวเขาได้ดี เพื่อที่จะลดความยากลำบากในการสื่อสาร ในขณะเดียวกันก็สามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นจากบุคคลเหล่านั้นด้วย

ตาราง ตำแหน่งบุคลากรที่ทางโครงการฯ ให้เงินช่วยเหลือจัดจ้างสำหรับจังหวัดเชียงใหม่

	จังหวัด	อำเภอแม่แจ่ม	อำเภออมก๋อย
บุคลากรโครงการฝ่ายไทย			
ผู้ช่วยฝ่ายโครงการ	1	1	1
เจ้าหน้าที่เกษตรฝ่ายสนาม			
ปริญญาดวี	-	1	1
ป.ว.ช.	-	2	4
ครู กศน.			
ครูนิเทศน์	-	1	2
ครูอาสา	-	2	10
รวม	1	7	18

ง. 2 อุปกรณ์

เครื่องโทรสาร	-	1	1
กล้องถ่ายรูป	-	1	1
เครื่องพิมพ์ดีด	1	1	1
เครื่องคิดเลข	1	1	1
เครื่องตักแต่งสำนักงาน			
เก้าอี้	1	16	31
โต๊ะทำงาน	1	1	1
โต๊ะพิมพ์ดีด	1	1	1
พัดลม	-	3	3
ตู้เก็บเอกสาร	2	3	3

เวชภัณฑ์

ยา*	-	-	-
อุปกรณ์ผ่าตัด เครื่องซั่ง	-	-	-
น้ำหนักทารกและเวชภัณฑ์อื่น ๆ*			
เครื่องพ่นยาฆ่าแมลง	-	1	-
ชุดปฐมพยาบาล	-	9	-

ง. 3 วัสดุ

ง. 4 ทุนฝึกอบรม

ทุนฝึกอบรมระยะสั้นภายในประเทศ*	-	5	5
--------------------------------	---	---	---

* เป็นการคาดคะเนเบื้องต้นเท่านั้น สำหรับรายการที่มีเครื่องหมาย * จะต้องมีการประเมินถึงความต้องการที่แท้จริงในแต่ละสิ่งว่าจะให้โครงการฯ สนับสนุนมากน้อยเพียงใด

จ. การฝึกอบรม

งานการฝึกอบรม ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้งานโครงการได้ก่อให้เกิดผลดีอย่างวัฒนาถาวรขึ้นในหมู่บ้าน ดังนั้น ที่ปรึกษาและเจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมของทางโครงการฯ จะได้เตรียมทำแผนงานฝึกอบรมโดยละเอียดขึ้นในช่วง 3 เดือนสุดท้ายของปี 2534 เพื่อสนองความต้องการของแต่ละบุคคลหรือหน่วยงานควรได้รับการฝึกอบรมในระดับต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 0 หน่วยงานระดับอำเภอ เพื่อเสริมสร้างกำลังความสามารถทำงานให้เป็นประโยชน์แก่หมู่บ้าน
- 0 IPAD เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการทำงานของเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอและจังหวัด

- 0 IPAD เพื่อยกระดับความรู้ และเพิ่มทักษะในงานเกี่ยวกับโครงการฯ สำหรับเจ้าหน้าที่
สนามของทางโครงการฯ

ทางโครงการพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ จะจัดและให้การสนับสนุนการฝึกอบรมประมาณ
30-50 ครั้ง แก่เจ้าหน้าที่โครงการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ปฏิบัติงานโครงการและรับผิดชอบ
ด้านวางแผน จัดการ ดำเนินงาน ควบคุมดูแล ตลอดจนการติดตามผล ในระดับอำเภอและระดับ
จังหวัด

ทางโครงการฯ ยังจะให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่ หน่วยงานระดับอำเภอ เพื่อจัด
การฝึกอบรมรวมทั้งสิ้น 60-100 ครั้ง โดยถือว่ากิจกรรมการฝึกอบรมเป็นงานส่วนหนึ่งตามแผน
ปฏิบัติงานประจำปี ที่ปรึกษาฝ่ายฝึกอบรมของทางโครงการฯ พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือแก่
หน่วยงานระดับอำเภอ เพื่อประเมินถึงความจำเป็นต่าง ๆ ในการจัดฝึกอบรม ตลอดจนการจัดทำ
โครงการฝึกอบรมให้เป็นไปอย่างเหมาะสมสำหรับการฝึกอบรมที่ทางอำเภอจะจัดให้ขึ้น รวมทั้ง
การจัดทัศนศึกษา ย่อมจะมีผลช่วยเพิ่มพูนความรู้และแก่ชาวบ้านในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
ของโครงการ นอกจากนี้ยังจะจัดสรรทุนเพื่อรับทุนการฝึกอบรมในบางสาขาวิชาเป็นเวลา
ระยะสั้นภายในประเทศ จำนวน 5-10 ทุน ทั้งนี้ IPAD และ PCO โดยปรึกษาร่วมกับผู้อำนวยการ
โครงการและผู้จัดการโครงการ จะเป็นผู้ตัดสินใจในการให้ทุนฝึกอบรมต่อไป

ฉ. การติดตามผล รายงานผล และประเมินผล

การประชุมไตรภาคี (ผู้แทนฝ่ายไทย ฝ่าย UNFEDAC และหน่วยงานบริหารและจัดการ
โครงการ) เพื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของโครงการจะจัดขึ้นอย่างน้อยทุก 12 เดือน โดยทาง
สำนักงานประสานงานโครงการ IPAD จะเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงาน
โครงการ (Project Performance Evaluation Report - PPER) เพื่อเสนอให้ที่ประชุม
ไตรภาคีได้พิจารณา ทั้งนี้ ถ้าจำเป็นอาจขอให้มีการจัดทำรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงาน
เพิ่มเติมในช่วงใดช่วงหนึ่งของการปฏิบัติโครงการ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ดังกล่าว

การประเมินผลโครงการอย่างละเอียดนั้น จัดทำเมื่อโครงการดำเนินไปได้ช่วงหนึ่ง โดยให้คณะผู้ประเมินผลประกอบด้วยตัวแทนจากฝ่ายรัฐบาลไทย จากฝ่ายรัฐบาลเยอรมัน และจาก UNFAC รวมทั้งจากหน่วยงานผู้ปฏิบัติโครงการ

การจัดทำรายงานผลเมื่อสิ้นสุดโครงการทางสำนักงานประสานงานโครงการ IPAD จะจัดทำขึ้นเพื่อเสนอต่อที่ประชุมไตรภาคีครั้งสุดท้ายได้พิจารณา ทั้งนี้ จะจัดทำร่างรายงานดังกล่าว เป็นการล่วงหน้าก่อนอย่างน้อย 4 เดือน เพื่อให้หน่วยงานผู้ปฏิบัติโครงการได้มีเวลาเพียงพอที่จะตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาทางวิชาการให้ชัดเจน

นอกจากนั้นยังจะมีการประเมินผลภายในโครงการเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และมีการติดตามงานโดยหน่วยงานปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

แนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ที่ใช้ในการติดตามรายงานและประเมินผล ความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ รูปแบบการติดตาม รายงาน และประเมินผล ได้จัดทำขึ้นให้มีลักษณะง่าย และใช้ได้ทั่วไปให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ฉ. 1 การติดตามผล

ระดับอำเภอ การติดตามผลจะทำขึ้นทุก ๆ เดือน โดยให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการ ทำรายงานถึงความก้าวหน้าของกิจกรรม ปัญหา/อุปสรรค และผลการดำเนินงานเสนอต่อที่ประชุมประจำเดือนของคณะทำงานระดับอำเภอ รายงานดังกล่าวนี้จะใช้ประกอบในการทำรายงานของผู้ประสานงานระดับสนามเพื่อวัตถุประสงค์ภายในของโครงการ

ทุก ๆ 3 เดือน ให้คณะผู้ติดตามผลประกอบด้วยตัวแทนหน่วยงานผู้เข้าร่วมปฏิบัติโครงการในระดับอำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นหัวหน้าคณะและพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่จากสำนักงานประสานงานโครงการ รวมทั้งที่ปรึกษาฝ่ายวิชาการของโครงการฯ เดินทางไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ

ในพื้นที่โครงการ หลังจากนั้นให้ทำรายงานผลการออกพื้นที่ติดตามงานเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ทราบทุกครั้งพร้อมทั้งส่งสำเนารายงานดังกล่าวไปยังสำนักงานประสานงานโครงการฯ นอกจากนี้ ให้มีการทำรายงานประจำไตรมาส ตามแบบของ กชช. ด้วย

ระดับจังหวัด การติดตามผลจะกระทำโดยอาศัยรายงานจากหน่วยงานผู้เข้าร่วม ปฏิบัติโครงการต่าง ๆ เสนอต่อที่ประชุมประจำไตรมาสของคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับ จังหวัด

ทุก ๆ 6 เดือน ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้อำนวยการโครงการฯ ระดับจังหวัด พร้อมกับเจ้าหน้าที่ที่จะเดินทางเข้าตรวจพื้นที่โครงการฯ ซึ่งจะช่วยในการบริหารโครงการ โดย สามารถประเมินความก้าวหน้าของโครงการฯ ได้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขการทำงานตามที่ต้องการ และเพื่อการวางแผนกิจกรรมในอนาคต

ฉ. 2 การรายงานผล

การรายงานผลความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการในระดับอำเภอ ให้ทำขึ้นทุก ๆ 3 เดือน โดยนำรูปแบบการรายงานตามระบบ กชช. มาปรับใช้ ทางสำนักงานผู้อำนวยการโครงการฯ จะอาศัยรายงานดังกล่าวมาจัดทำเป็นรายงานประจำไตรมาสของจังหวัดครอบคลุม กิจกรรมทั้งหมดในพื้นที่โครงการฯ ภายในจังหวัด แล้วส่งรายงานนี้ไปยังประธานคณะกรรมการ บริหาร และประสานงานโครงการฯ อนึ่งทางสำนักงานประสานงานโครงการฯ จะจัดการฝึกอบรม ตั้งแต่แรกเริ่มโครงการฯ ให้แก่ทางจังหวัด และอำเภอ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของฝ่าย UN และฝ่ายรัฐบาลไทย ในการรายงานผลตามรูปแบบดังกล่าว

ฉ.3 การประเมินผล

ทางโครงการฯ ได้วางแผนให้มีการประเมินผลโครงการในระหว่างดำเนินโครงการ การประมาณไตรมาสที่ 3 ของปี 2535 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะประเมินความก้าวหน้าของ โครงการเท่าที่ดำเนินไปจนถึงระยะเวลานั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อที่จะประเมินถึงความจำเป็น

ในการปรับปรุงการบริหาร การประสานงาน ตลอดจนการดำเนินโครงการอย่างใดบ้าง เพื่อที่จะเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาให้เข้มแข็งขึ้นในระยะยาว คณะผู้ประเมินโครงการจะประกอบด้วยตัวแทนจากสำนักงานประสานงานโครงการฯ สำนักงานประสานงาน UNDCP ป.ป.ส. กรมวิเทศสหการ และอาจรวมบุคคลภายนอกด้วยก็ได้

สำหรับการประเมินผลโครงการประจำปีเป็นการภายในนั้น จะรวมถึงการติดตามดูว่าตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง (ตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ดังกล่าว ได้มาจากการเก็บข้อมูลเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐาน ซึ่งดำเนินการเก็บในปีแรกของการจัดเตรียมโครงการนี้) นอกจากนี้ทางสำนักงานประสานงานโครงการฯ ยังจะมีการติดตามการปฏิบัติงานโครงการในพื้นที่เป็นครั้งคราว ทั้งโดยการเข้าไปพร้อมกับการเดินทางเข้าตรวจพื้นที่ของฝ่ายจังหวัดและอำเภอ และโดยการเข้าไปเองฝ่ายเดียวด้วย

ข. ข้อผูกพันสำคัญที่สำคัญ

ก่อนที่จะกำหนดแผนพัฒนาที่สูงเฉพาะพื้นที่ขึ้นมาจำเป็นต้องได้รับการอนุมัติจากกรมป่าไม้เสียก่อนว่ายินยอมให้ดำเนินโครงการพัฒนาแบบผสมผสานในด้านการเกษตร ป่าไม้ สาธารณสุข การศึกษาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาชุมชนในพื้นที่เป้าหมายได้

สำหรับเงินช่วยเหลือจาก UNFEDAC เพื่อการดำเนินงานในพื้นที่นั้นจะสนับสนุนได้ในการมีที่หน่วยงานราชการผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการฝ่ายไทย จะจัดสรรเงินงบประมาณสมทบรวมกันเป็นร้อยละ 40 ของเงินงบประมาณทั้งหมดที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานตามกิจกรรมหรือโครงการนั้น ๆ (ยอดงบประมาณจาก UNFEDAC จำนวน 3,950,000 เหรียญสหรัฐอเมริกา และงบประมาณสมทบของรัฐบาลไทย 21,150,000 บาท)

แผนการพัฒนายพื้นที่นั้น ควรจะต้องมีกิจกรรมที่จะเร่งรัดให้ประชาชนในพื้นที่อยู่ในสภาพที่ถูกต้องตามกฎหมายมากขึ้นโดยเน้นใน 3 ด้านคือ การจัดทำทะเบียนสำมะโนครัวเรือนชาวเขา การออกบัตรประชาชน และการอนุญาตให้ใช้พื้นที่ทำกิน

จ. โครงสร้าง องค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

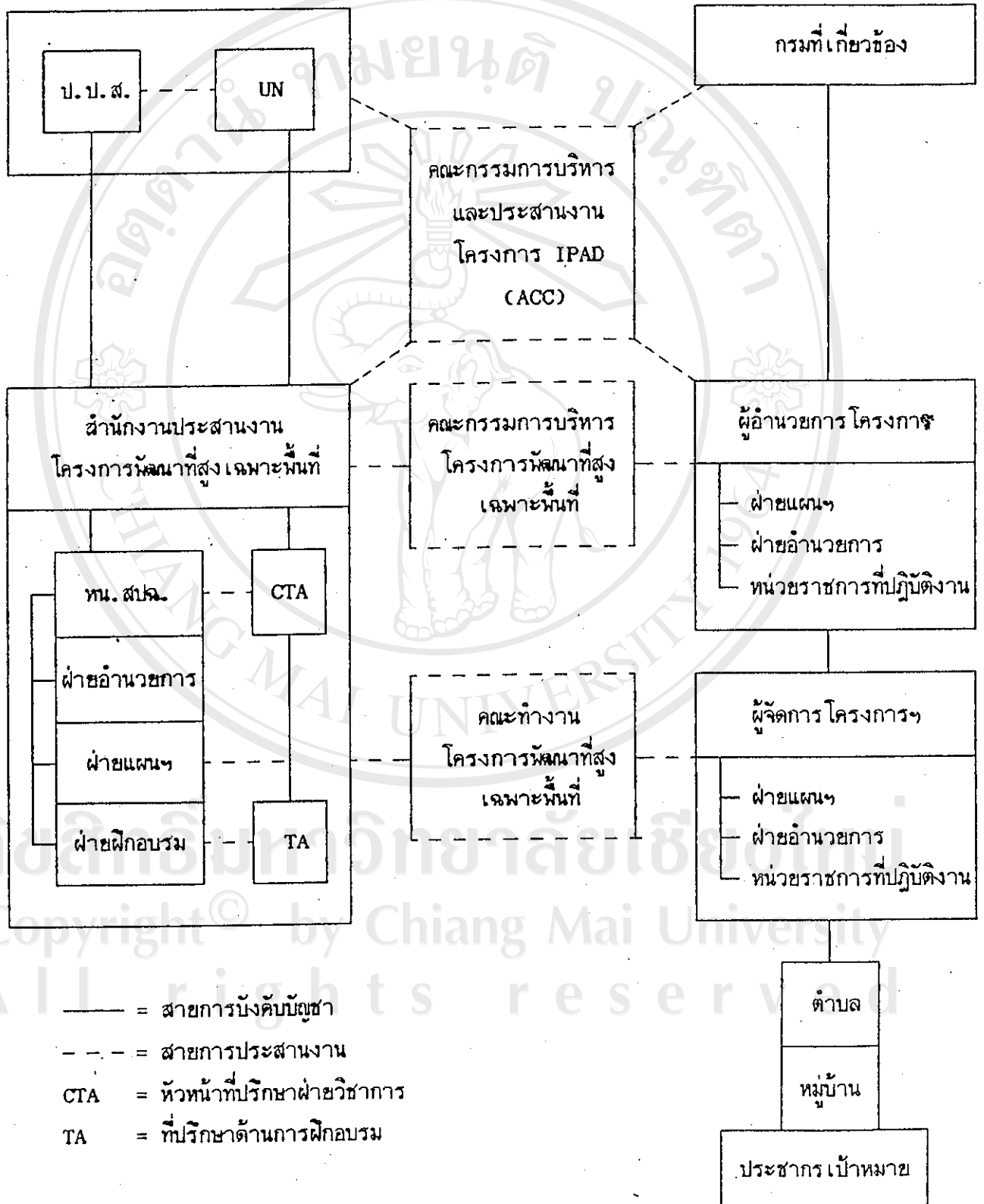
จ.1 องค์ประกอบคณะกรรมการบริหารและประสานโครงการฯ (ACC) ประกอบด้วย

1. เลขาธิการ ป.ป.ส.	ประธานกรรมการ
2. ผู้แทนกรมการปกครอง	กรรมการ
3. ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
4. ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน	กรรมการ
5. ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	กรรมการ
6. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ	กรรมการ
7. ผู้แทนกรมป่าไม้	กรรมการ
8. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
9. ผู้แทนกรมการศึกษานอกโรงเรียน	กรรมการ
10. ผู้แทน UNDCP	กรรมการ
11. ผู้แทนกรมวิเทศสหการ	กรรมการ
12. ผู้แทนกรมปศุสัตว์	กรรมการ
13. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการ
14. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
15. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ	กรรมการ
16. ผู้แทน UNDP	กรรมการ
17. ผู้แทนสำนักงานประมง	กรรมการ
18. ผู้อำนวยการกอง กองควบคุมพืชเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส.	กรรมการและเลขานุการ
19. หัวหน้าสำนักงานประสานงานโครงการฯ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและประสานงานโครงการ IPAD (ACC)

1. ทำหน้าที่เป็นผู้แทนของส่วนราชการที่ร่วมดำเนินการในระดับชาติ
2. รับผิดชอบให้โครงการได้ดำเนินไปตามลำดับความสำคัญก่อนหลัง และหลักเกณฑ์ตามเอกสารโครงการ
3. พิจารณาและให้การอนุมัติข้อเสนอเพื่อดำเนินโครงการย่อย (Sub Project) ที่ทางโครงการ IPAD จะให้การสนับสนุน
4. ให้การอนุมัติแผนพัฒนาต่าง ๆ ตลอดจนแผนปฏิบัติงานและงบประมาณประจำปีของโครงการ
5. รับผิดชอบให้เกิดการประสานงานกันระหว่างโครงการกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องตลอดระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ จนกระทั่งโครงการสิ้นสุดลง
6. เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบริหารและจัดการแก่โครงการฯ
7. รับผิดชอบในการแต่งตั้งกรรมการหรือคณะทำงานตามความจำเป็นและเหมาะสม

แผนภูมิโครงสร้างการบริหาร



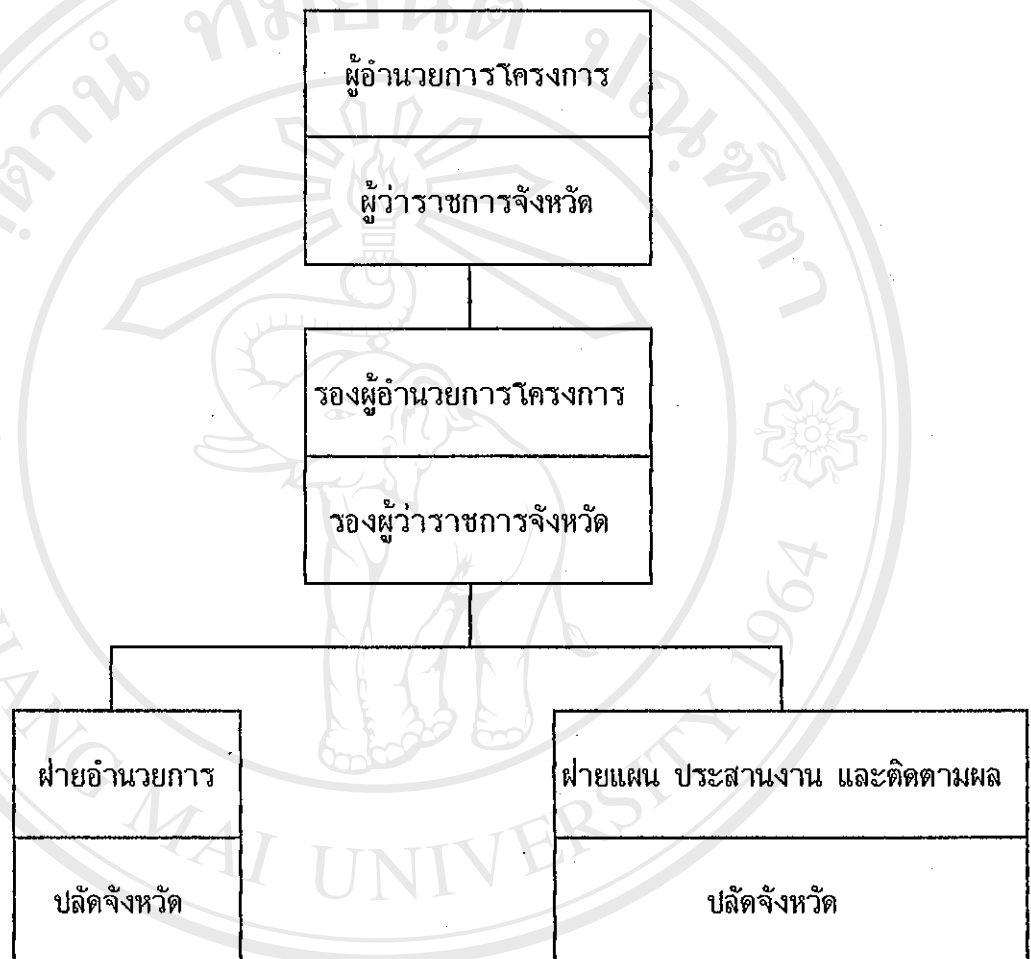
จ.2 องค์ประกอบคณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาพื้นที่สูงเฉพาะพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

- | | |
|--|---------------------|
| 1. ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ | ประธานคณะกรรมการ |
| 2. รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่
(ที่กำกับดูแลงานที่ทำการปกครองจังหวัด) | รองประธานคณะกรรมการ |
| 3. ปลัดจังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 4. เกษตรจังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 5. ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 6. ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 7. ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 8. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 9. ป่าไม้เขตเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 10. ป่าไม้จังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 11. พัฒนาการจังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 12. ปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 13. ประชาสงเคราะห์จังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 14. รองผู้บังคับการ (ทำหน้าที่หัวหน้าตำรวจภูธร) จังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 15. นายอำเภอแม่แจ่ม | กรรมการ |
| 16. นายอำเภออมก๋อย | กรรมการ |
| 17. หัวหน้าสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 18. หัวหน้าศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาจังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการ |
| 19. จ่าจังหวัดเชียงใหม่ | กรรมการและเลขานุการ |

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารระดับจังหวัด

1. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติงานโครงการฯ ประจำปี
2. กลั่นกรองและให้ความเห็นชอบข้อเสนอหรือโครงการย่อย (Sub Projects) ที่จะขอรับการสนับสนุนจากโครงการ IPAD และเสนอข้อเสนอหรือโครงการย่อย (Sub Projects) ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารและประสานงานระดับจังหวัด ต่อคณะกรรมการบริหารและประสานงานโครงการฯ ส่วนกลาง เพื่อพิจารณาและอนุมัติ
3. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแก้ไขหรือปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติงานประจำปี
4. ควบคุมดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการฯ
5. รับผิดชอบและพิจารณาประสานแผนการปฏิบัติงานตามโครงการฯ ให้กิจกรรมตามแผนงาน/โครงการ มีความสอดคล้องและต่อเนื่องกับแผนพัฒนาด้านอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติเมื่อสิ้นสุดโครงการในปี 2537
6. อำนาจการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการฯ ของจังหวัด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

โครงสร้างการบริหารของสำนักงานผู้อำนวยการโครงการฯ จังหวัดเชียงใหม่



- งานธุรการ
- งานการเงิน
- การพัสดุ
- ยานพาหนะ

- ประสานงาน
- วางแผน
- ติดตาม ประเมินผล
- การประชุม
- รายงาน

ฉ.3 องค์ประกอบคณะกรรมการฯ อำเภอแม่แจ่ม ประกอบด้วย

1. นายอำเภอแม่แจ่ม	ประธานคณะกรรมการ
2. เกษตรอำเภอ	ผู้ทำงาน
3. ศึกษาธิการอำเภอ	ผู้ทำงาน
4. หัวหน้าสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	ผู้ทำงาน
5. ผู้ประสานงานศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน	ผู้ทำงาน
6. สาธารณสุขอำเภอ	ผู้ทำงาน
7. ผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่แจ่ม	ผู้ทำงาน
8. ป่าไม้อำเภอ	ผู้ทำงาน
9. ปศุสัตว์อำเภอ	ผู้ทำงาน
10. พัฒนาการอำเภอ	ผู้ทำงาน
11. สารวัตรใหญ่ สภอ.แม่แจ่ม	ผู้ทำงาน
12. ปลัดอำเภอหัวหน้าฝ่ายปกครองและพัฒนา	ผู้ทำงานและเลขานุการ
13. เจ้าหน้าที่ประสานงานชาวเขา	ผู้ทำงานผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ผู้จัดการโครงการฯ

1. รับผิดชอบการบริหารและจัดการสำนักงานผู้จัดการโครงการฯ ตามแผนปฏิบัติการที่ได้รับอนุมัติ
2. มีอำนาจในการดำเนินการด้านการเงินตามระเบียบของราชการไทยในวงเงินตามที่ได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการโครงการฯ ให้ความเห็นชอบและสั่งการ อนุมัติ การใช้จ่ายงบประมาณช่วยเหลือของ UN รวมทั้งดูแลรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าว ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการอนุมัติตามระเบียบราชการไทย

3. ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อำนวยการโครงการในการวางแผนโครงการระยะยาว และการวางแผนปฏิบัติงานและงบประมาณประจำปี
4. ประสานงานกับหน่วยราชการต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมที่ได้รับงบประมาณช่วยเหลือจาก UN
5. ติดตามการปฏิบัติกิจกรรมโครงการภายในพื้นที่อำเภอ
6. ควบคุม บังคับบัญชาการปฏิบัติงานของบุคลากรที่โครงการจ้าง ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในระดับพื้นที่โดยอาศัยระบบราชการไทยโดยอนุโลม
7. รายงานผลปฏิบัติงานโครงการประจำ เดือนต่อผู้อำนวยการโครงการ
8. ร่วมเป็นคณะกรรมการและเข้าร่วมในการประชุมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในเอกสารข้อตกลงโครงการฉบับปัจจุบัน
9. ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ผู้อำนวยการโครงการมอบหมาย

โครงสร้างการบริหารของสำนักงานผู้จัดการโครงการฯ อำเภอแม่แจ่ม

